

AZM: 'Koop voor negenennegentig procent zeker'

Japanse universiteit laat oog op Annadal vallen

De Japanse Teikyo University Group heeft serieuze plannen om het Annadal-complex inclusief het Biomedisch Centrum te kopen. Het terrein (13,2 hectare) en de gebouwen (40.000 vierkante meter vloeroppervlak) komen volgend jaar op 1 april vrij, als het academisch ziekenhuis verhuist naar Randwyck. Teikyo wil vanaf die dag een groot aantal voorzieningen in het Annadal-complex vestigen, waarvan eerder al een deel aan de rechtbank is toegewezen. Volgens de voorzitter van de raad van bestuur van het AZM, dr. J. Carpay, zal op het Annadal-terrein voor 100 miljoen worden geïnvesteerd en brengt de Teikyo-vestiging voor duizend mensen 'schone' werkgelegenheid.

De belangrijkste elementen van de vestiging zijn een onderwijscentrum voor studenten van Teikyo-vestigingen in Japan en de Verenigde Staten, die een of meer semesters in Europa komen doorbrengen en een „preventief medisch centrum“ voor Japaners die in Europa wonen. In het gebouw van het BMC zou een laboratorium komen voor het testen van oosterse farmaceutische producten, die de Japanse industrie in Europa op de markt wil brengen.

De Teikyo University, die 35.000 studenten telt, wil nauw gaan samenwerken met de RL en internationale instituten in Maastricht. Volgens prof. dr. J. Greep, die als adviseur van het college van bestuur mee onderhandelde, zullen RL-docenten als gastdocenten kunnen optreden bij Tekyo en zullen Teikyo-studenten voor bepaalde cursussen terecht kunnen bij de RL. Laatstgenoemde activiteiten zullen via het Center for European Studies verlopen. De verwachting is dat gemiddeld enkele honderden studenten in Maastricht zullen vertoeven.

Het AZM zal een belangrijke rol spelen bij de opzet van het preventief-medisch centrum. Japaners en andere buitenlanders, die in tijdelijk in Europa wonen, kunnen daar keuringen en checkups laten verrichten of tandheelkundige hulp krijgen. Wie zich in aansluiting op een keuring of checkup wil laten verzorgen, wordt verwezen naar het AZM.

Dat de Japanse universiteit op het Annadal-terrein verzeild raakt, is puur toeval. Tot voor kort wilde Teikyo alleen een internaat voor 200 Japanse college-meisjes vestigen in Ulestraten, maar toen de verbouwing van Kasteel Vlieg op problemen stuitte, kwam het tijdplanning voor de vestiging zozeer in de knel, dat een Japanse delegatie zich drie weken geleden naar Maastricht spoedde om uit te zien naar een alternatief. Al spoedig werd de delegatie in de armen van het ziekenhuis gedreven, dat gretig meehielp aanvullende bestemmingen te vinden voor het complex, dat eigenlijk veel te groot was voor de (toen nog) beperkte behoefte van Teikyo.

De plannen hebben de volledige instemming van alle betrokken instanties zoals gemeente, provincie en de ministers van WVC en O&W. Volgens ziekenhuisdirecteur Carpay is de realiteitswaarde van de plannen „99%“. Hij verwacht dat de koopovereenkomst tussen het ziekenhuis en Teikyo over twee weken in Japan kan worden getekend. Welk bedrag met de koop is gemoeid, wil Carpay niet verklappen.

Van de zijde van de Teikyo Group was dezer dagen niemand bereikbaar om commentaar te geven op de plannen. (zie ook pagina 5)

Jacques Herraets

Veel animo voor cultuur- en wetenschapsstudies

De belangstelling voor de nieuwe studierichting cultuur- en wetenschapsstudies (CWS) is groter dan verwacht. Werd door de initiatiefnemers van de faculteit der algemene wetenschappen gerekend op een aantal van ongeveer vijftig eerstejaars in 1991, voor de voorlichtingsdagen hebben zich nu reeds meer dan honderd-zestig belangstellenden aangemeld. Daarvan komen er honderdtwintig speciaal voor CWS, de resterende veertig bezoeken tevens de voorlichtingsbijeenkomsten van geneeskunde en/of gezondheidswetenschappen. Een bezoek aan een voorlichtingsdag wil niet zeggen dat men zich gegarandeerd als student zal inschrijven, maar dat het er meer dan de geplande vijftig zullen worden lijkt wel zeker. De eerste voorlichtingsdag vindt deze zaterdag, 3 november plaats.

Bij de faculteit is men verrast door de grote toeloop van potentiële studenten. In eerste instantie was de vrees dat zich maar twintig gegadigden zouden melden gro-

ter dan het omgekeerde, vertelt eerstejaarscoördinator J. de Jong. Overigens was de bepaling van het getal van vijftig volgens hem "natte vingerwerk": een marktonderzoek is er nooit gehouden. Niettemin was het getal deels ook afgestemd op de beschikbare capaciteit van de wetenschappelijke staf. Cultuur- en wetenschapsstudies wordt hoofdzakelijk gedragen door twee vakgroepen van de faculteit, geschiedenis en wijsbegeerte. Het ligt niet in de bedoeling dat de formatie vanwege CWS een substantiële uitbreiding zal ondergaan. Als er meer dan het geplande aantal studenten komt opdraven betekent dat een zwaardere onderwijsbelasting voor de staf. De Jong sluit daarom niet uit dat er tevens een beroep zal moeten worden gedaan op de andere vakgroepen van de faculteit, wiskunde en informatica. Verder wordt het 'service-onderwijs' dat de faculteit ten behoeve van andere faculteiten verzorgt, nog eens kritisch onder de loep genomen. Uitgangspunt blijft echter dat algemene weten-

schappen in alle andere faculteiten in ieder geval present wil blijven.

Over de financiering van de nieuwe studierichting in de toekomst bestaat nog geen duidelijkheid. Ten behoeve van de start in 1991 krijgt de faculteit driehonderdduizend gulden uit de instellingsreserve, terwijl het profileringsfonds wordt aangesproken voor driekwart miljoen gulden verdeeld over drie jaar. In het eerste jaar kan daarvan een kwart miljoen worden ingezet. Volgens De Jong dringt het college van bestuur er op aan om de rest van het bedrag onder te brengen in een fonds dat belegd zou kunnen worden en dat tevens aangevuld zou moeten worden met sponsorgelden. De faculteit zelf heeft daarover nog geen besluit genomen. De normale financiering op basis van aantallen studenten zal pas op gang komen als de eerste propedeuse-examens zijn afgelegd. Op zijn vroegst is dat dus rond de zomer van 1992.

Wammes Bos

Inhoud

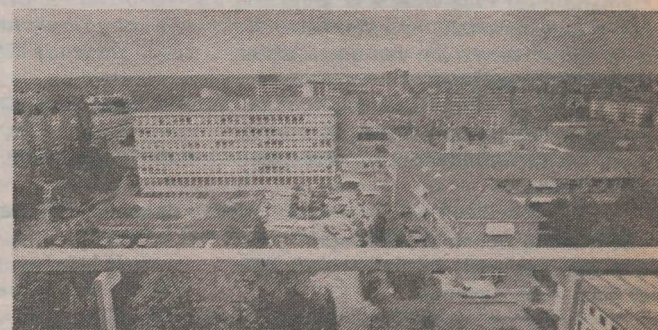
PAGINA 3

Slag bij Kijkduin

In hotel Atlantic is deze week de eerste van een reeks conferenties over de universitaire bestuursstructuur gehouden.

De alarmerende berichten, die de bijeenkomst waren vooruitgesneld, blijken voorlopig overdreven. De 'bigshots' houden hun kruit droog voor de volgende slag.

PAGINA 5

Annadal

Wie is professor Shoichi Okinaga? Een handige zakenman of een idealist, die de jeugd uit alle hoeken van de wereld begrip voor elkanders idee.n wil bijbrengen? Het laatste antwoord is juist en het eerste is niet fout. Jongeren opvoeden is een nobel streven, maar de centen moeten ook in de gaten worden gehouden als Annadal straks wordt overgenomen door de Teikyo University Group.

PAGINA 6

Democratie

Bij de opening van het academisch jaar hield KNAW-voorzitter Drenth een verontrustend praatje over de universitaire democratie en de rol van studenten en personeel. Onlangs bleek hij niet de enige voorzitter van een adviesraad te zijn die er zo over dacht. Frans van Wijmen laat een waarschuwend woord horen tegen de anti-democratische 'oude wijn in oude zakken' neigingen.

PAGINA 7

Europese medezeggenschap

Alle grote problemen moeten voortaan in Europees verband worden gezien, anders verzuipt het continent over twee jaar in een zee van alleen maar verschillen. Elies Steyger zet voor haar promotie een stap in de richting van een gezamenlijke sociale politiek met richtlijnen voor medezeggenschap.

PAGINA 9

Andriessen

Koos -hohoho,hèhèhè,enzovoortsenzovoorts- Andriessen vindt ons land teveel alfa- en gamma-gericht. De bèta-kant ontbreekt, vindt de minister van Economische Zaken. De belangstelling van jongeren voor de technische vakken ontbreekt en dat kan natuurlijk niet goed zijn voor onze economie.

PAGINA 11

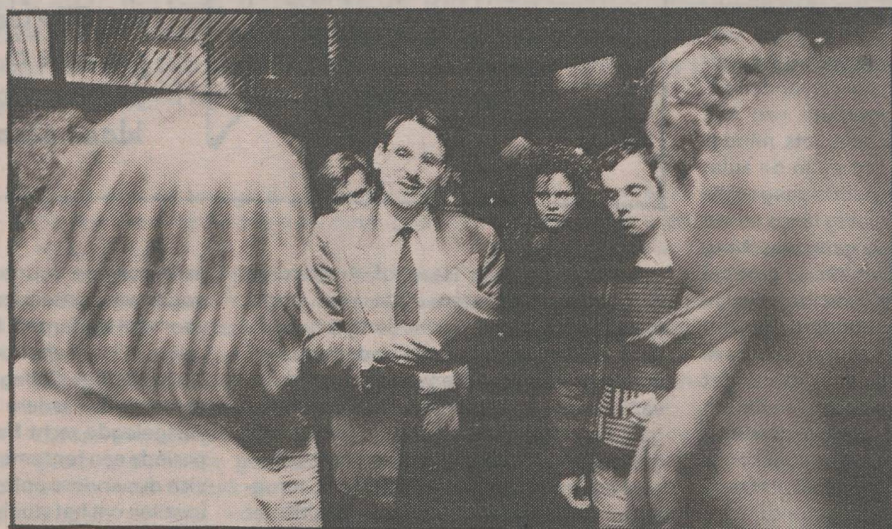
Coornhert is dood

Lang geleden, om precies te zijn vierhonderd jaar geleden, overleed Dirck Volkertszoon Coornhert. Zijn geest blijft echter onder ons. De juridische faculteit nam de gelegenheid te baat om een spiritistische séance rond het thema 'Gelijkheid in wet en praktijk' te organiseren. Helaas kwam de geest van Dirck Volkertszoon niet opdagen.

Medeverantwoordelijkheid van gekozen raden blijkt 'knelpunt'

Bigshots' houden kruit droog voor slag bij Kijkduin

'Geen van de deelnemers aan deze conferentie heeft de behoefte gevoeld zich te moeten afzetten tegen medezeggenschap en inspraak. Wij streven absoluut geen breuk in de bestuursstructuur van het hoger onderwijs na.' Met deze geruststellende woorden vatte conferentievoorzitter prof.dr. A. van der Zwan afgelopen dinsdag het verloop samen van een omstreden onderonsje dat een zestigtal 'bigshots' uit het hoger onderwijs anderhalve dag lang hadden in een hotel te Kijkduin. Maar na enig aandringen kon Van der Zwan toch ook niet ontkennen dat de medeverantwoordelijkheid van gekozen raden in het universitaire bestuur 'als knelpunt wordt gezien'.

In de lobby van hotel Atalantic kreeg minister Ritzen nog wat nuttige wenken mee van verontruste student-vertegenwoordigers uit diverse raden. (foto Bram de Hollander)

Wetswijzigingen zijn ter ondersteuning van zo'n proces wellicht handig, maar het primaire heil moet er niet van verwacht worden, aldus Van der Zwan. ('Wij geloven niet in wets-fetisjisme.') Het wetenschappelijk onderwijs heeft vooral behoefte aan een grotere beleidsvrijheid om de gesignaleerde problemen te lijf te gaan. Nieuw probleem: is het wetenschappelijk onderwijs in staat die vrijheid te nemen? Eigenlijk niet, zo moeten de conferentiegangers hebben gedacht en zo wordt het uiteindelijk ook door Van der Zwan toegegeven. 'De medeverantwoordelijkheid van de raden wordt toch als knelpunt gezien'. Dus ten einde raad alsnog een beetje sleutelen aan de structuur en in de wetgeving? Die ondertoon zat er wel in, ja. De huidige gekozen raden controleren het bestuur,

maar besturen zelf ook mee. Je zou dat kunnen wijzigen door het bestuur in z'n eentje te laten besturen en de raad alleen een sterke controlerende taak te geven. 'Maar er zijn geen knopen doorgehakt', zo werd daar gehaast aan toegevoegd. Ze wilden het nu alleen nog niet hardop zeggen, want misschien zijn de gemoederen wat meer tot bedaring gekomen tegen de tijd dat er vervolg-geconfereneerd wordt..

Maar dan zijn wel beslissingen te verwachten over een gewijzigde structuur. Zei u nu 'beslissingen'? 'Ja, nou... Wat deze conferentie wil, is alleen meningsvorming bevorderen, richting geven, consensus bereiken.' (HOP/jd)

Minister laat plan maken voor milieu-economie

daaruit vorige maand in het Wetenschapsbudget 1991 de conclusie, dat in elk geval de milieu-economie 'versterking en internationalisering' behoeft. Om die versterking voor te bereiden, is half oktober een commissie Milieu-economie in Nederland (MeiN) ingesteld. Voorzitter is prof.dr. J.B. Opschoor, die zich bij de VU al sinds de jaren '70 als econoom met het milieu bezighoudt. Andere leden zijn prof.dr.ir. A. Kapteyn (KUB), prof.dr. J.G. Lambooy (UvA), prof.dr. A. Nentjes (RUG) en prof.dr. L.G. Soete (RULi) en twee hoogleraren uit Wageningen en Rotterdam. De milieu-economie moet bijdragen aan het analyseren en oplossen van milieuproblemen. Daartoe moet ze gebruik maken van begrippen en methoden uit verschillende specialismen binnen de economie.

Maar daarnaast moet ze nieuwe concepten ontwikkelen. De vaak vertraagde interactie tussen milieuproblemen en economische activiteiten past bijvoorbeeld niet goed in het gangbare marktbeleid. Volgens de toelichting bij het instellen van de commissie heeft milieu-economie daarom een multidisciplinaire omgeving nodig. Opschoor c.s. moeten uitzoeken wat in dat verband de beste plek is voor dit onderzoek: binnen de economie, binnen de milieukunde, of ergens ingebed tussen andere milieuspecialismen. Ook moeten ze bezien of er binnen bestaande onderzoeksprogramma's genoeg ruimte is voor milieu-economie en eventuele nieuwe plannen schetsen.

HOP, Frank Steenkamp

Say...cheese

De oudste en derhalve langst bestaande vorm van samenwerking tussen de Faculteit Geneeskunde en de Limburgse ziekenhuizen is het zg. Regionale Nierproject van de vakgroep Immunologie. In het kader daarvan komen de Limburgse nefrologen regelmatig in het BMC bij elkaar om patienten met nierproblemen te bespreken. Die besprekingen worden vooral gehouden aan de hand dia's van histologische preparaten van nierbiopten van de desbetreffende patienten. Zonder die dia's zouden, zoals vroeger, de preparaten met een projektor met een koolspitsboog geprojecteerd moeten worden, of zouden de nefrologen zich een voor een over het microscoop moeten buigen. Dia's spelen in dit geval dus een zeer functionele rol in het bevorderen van de gezondheidszorg en de wetenschap. Overigens zijn het plaatjes waar alleen de kenners enthousiast van worden. Afgezien van de soms fraaie kleuren zal de leek er niet door geboeid worden omdat hij of zij er niets in kan herkennen.

Dat ligt anders als diezelfde leek de camera op de wereld om zich heen richt. De vereeuwigde bloei van de Clivia op de vensterbank doet de trots daarover herleven; de foto van wijlen de herder Bello brengt weer een brok in de keel (een reversed Pavlov?) en de stamboom krijgt echt wortels als de bruine portretten uit het familiealbum worden doorgenomen. Zolang men kijkgeld betaalt om zich door wildvreemden te laten amuseren of ontroeren is de huis-, tuin- en keukenfotografie daar een alleszins begrijpelijke variant op: voor een daalder geniet men in kleur van de aller-individueelste emotie bij de aller-individueelste impressie. De professionele artistieke en journalistieke fotografie is in dat verband een vergelijkbaar uiterste. Het zal de meesten van ons bij voorbeeld weinig moeite kosten om zich een winnende "World Press Photo" voor de geest te halen.

Ik raak het spoor echter bijster als ik probeer te begrijpen wat mensen beweegt om in hun vakantie rolletje na rolletje te exposeren aan het land waar ze vertoeven. Er zou een aanwijzing kunnen schuilen in de ervaring dat er een positieve correlatie is tussen het aantal foto's dat per dag wordt gemaakt en de afstand van het vakantieland tot Nederland. Die waarneming levert echter geen eenduidige verklaring op. Verre landen zijn vaak het sterkst verschillend van onze polders en bronsgroen eikenhout, dus de exotische tafereelen zouden het maken van veel foto's kunnen stimuleren. Of is er toch een onbewuste aandrang om "thuis" uitvoerig te kunnen documenteren dat men heeel ver weg geweest is?

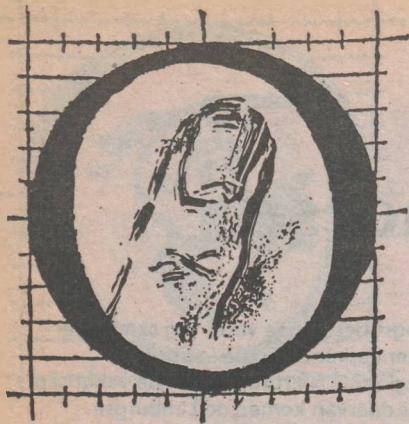
De coincidentie van deze tijdelijke verslaving aan het fototoestel met de voorkeur van de Nederlandse toerist voor bepaalde (sub-) tropische vakantie-bestemmingen leidt ook tot gecompliceerde sociale problemen. De aankondiging dat U over enige tijd vakantie gaat "vieren" in zo'n geijkt tropisch paradijs luxeert onverwachte invitatie door vage bekenden om de dia's of foto's van hun excursie naar hetzelfde land te komen bekijken. Maar U reist toch juist naar dat land om het zelf allemaal in ogenschouw te kunnen nemen? Een resolute weigering wordt U echter hoogst kwalijk genomen. U wilt zich toch zeker terdege op zo'n reis voorbereiden? Nu, dan moet U onze dia's beslist komen zien. Hier past nog slechts berusting: ontsnappen kan niet meer.

Nog moeilijker is de confrontatie met dergelijke asynchrone reisgenoten als U na terugkeer zelf de dia's op rij of de foto's in het plakboek heeft. Op geleide van de toeristen-industrie werkt iedereen in zo'n land vrijwel hetzelfde programma af, dus de wederzijdse uitwisseling biedt zeer weinig verrassingen. Na 15 dia's dut U geheid in of halverwege het plakboek moet U Uw toevlucht nemen tot varianten als: "Van die kant hadden we de tempel nog niet bekeken!"

Wist ik maar of Japan in dit opzicht op ons voor of achter ligt, dan zou ik U misschien raad kunnen geven hoe U door deze situaties heen te slaan. Zoals U weet zijn de hoeveelheden dia's of foto's die Japanners van hun reizen meebrengen een veelvoud van wat wij aan celluloid verknoeien. Zouden zij dagenlange sessies met slechts droge rijst en sake houden om elkaars collecties over en weer te bestuderen? (Dat zou ik achter lopen willen noemen). Of gooien ze bij thuiskomst de gehele productie achteloos in een theekist als opsteker voor de oude dag? (In welk geval ze ons ver vooruit zijn). Zodra het Teikyo Hospital aan het St. Annaplein gelegen is moet onze Faculteit Kunst en Cultuurwetenschappen dat maar eens grondig uitzoeken.

Ter registratie van een solotrip naar een Golfstaat kreeg ik van thuis een schietklaar fototoestel mee. Op de dag van vertrek betrad ik het balkon van mijn hotelkamer en creëerde in twee minuten mijn hele beeldverslag: een foto naar links, een foto naar rechts, en een door het midden. Sindsdien wordt mij het meetorsen van het toestel bespaard. Later kreeg ik van mijn gastheren nog een foto nagezonden waarop ik als enig grijs pak vreselijk afsteek bij alle hagelwitte kaftans. "Say...shit!" riep de fotograaf vlak voor hij afdruckte. Anders dan U misschien uit het bovenstaande verwachtte lach ik U op die foto vrolijk toe.

Gerard Majoor

Bladeren

Bart Brouwers

Verpleging

Onrust in Groningen en Utrecht. Het doorstroomprogramma Verplegingswetenschappen, dat eigenlijk bij de RL thuis hoort, maar op initiatief van Maastricht ook in die twee andere universiteiten gevolgd kan worden, past volgens minister Ritzen niet binnen de wet. Maastricht, dat kan nog, maar Groningen en Utrecht, die zijn toch echt uit den boze. In het verre noorden geageert men gelaten. Collegevoorzitter Bleumink: "De minister citeert uit jaarverslagen en instellingsplannen die wij nog niet geëffectueerd hebben." Volgens Bleumink is er in deze constructie slechts sprake van een onderwijsdienstverlening van Utrecht en Groningen aan Maastricht, "en dat kan toch niet verboden zijn". De Groningse coördinator van het doorstroomprogramma, L. Aukes, kijkt zelfs al verder in de toekomst. Volgens haar bewijst het aantal aanmeldingen (vijftig voor 27 plaatsen), dat er grote behoefte bestaat aan de opleidingsmogelijkheid in Groningen. Zij houdt ideeën over de uitbouw van haar programma tot een zelfstandige studierichting, los van Maastricht. (UK)

Verpleging (2)

Ook de Utrechtse bestuurders verbazen zich erover, dat in een tijd waarin zelfs een studentenuitwisseling tussen Maastricht, Aken en Luik goed op gang lijkt te komen, dit door de minister verboden wordt. Het is toch een goede vorm van dienstverlening aan de studenten om een opleiding die voorlopig alleen in Maastricht te volgen is, wat meer te verspreiden over het land, zo luidt de Utrechtse verdediging. In deze constructie schrijven de studenten zich

trouwens in in Maastricht, om vervolgens 'uitgezonden' te worden naar Groningen en Utrecht. De beide studentensteden krijgen tienduizend gulden per student van Maastricht. Dat is dus voor twee keer 27 plaatsen ruim een half miljoen gulden. DE Utrechtse rector Van Ginkel: "Wij hebben een wat andere visie dan de ministers we zullen de komende tijd onze uiterste best doen om hem van de juistheid van onze visie te overtuigen". (U-blad)

Bezetting

Het is weer bezettingentijd. Eerder deze week zat het Maagdenhuis in Amsterdam vol met studenten (ruim 22 jaar na dato!) en moesten ook de Nijmeegse collegezalen het ontgelden. Daarvan namen enkele honderden studenten dinsdag luidruchtig bezit. Colleges waren verder onmogelijk. Het 'voorprogramma' vond een week eerder ook al in Nijmegen plaats. Toen was het nog slechts een handjevol studenten, die de aula voor een dag hadden veroverd. Hoewel deze actie van tevoren was aangekondigd, bleken toch veel mensen verbaasd. Zo moest een promovendus noodgedwongen uitwijken naar een ander gebouw, alwaar het hoogtepunt van zijn educatieve carrière het met iets minder ceremonieel (de toga's bleven in de aula-kast) moest stellen. De politie reageerde laconiek. "We reden toevallig langs en we zagen dat hier iets aan de gang was. Nou, succes ermee verder." Het kleine groepje initiatiefnemers groeide in de loop van de dag tot ongeveer tweehonderd studenten. Hun protest - evenals dat van deze week - gold het 'hoofdlijnenakkoord' dat tussen minister Ritzen en de universiteiten gesloten moet worden. De Universiteitsraad boog zich 's avonds over dat akkoord en de bezetting had in elk geval als resultaat dat een onderdeelje - de onderwijsparagraaf - als 'onaanvaardbaar' werd bestempeld. Daarmee kwam de Nijmeegse raad verder dan menig andere in den lande. (U-krant)

Uitgaven

Leidse studenten hebben één ding gemeen: ze vinden allemaal dat ze teveel uitgeven aan uitgaan. Maar over de manieren van bezuinigen verschillen ze van mening. De een zou ("maar alleen als het werkelijk moet") dat uitstapje met de huis-

OV-KAART

R&T

Hier volgt een mededeling voor de reizigers met een OV-Jaarkaart: Omdat de trein op perron twee weer hardstikke vol is, worden reizigers met een OV-Jaarkaart verzocht gebruik te maken van de de intercityfietsen, die klaar staan op spoor drie.

genoten naar Den Haag of Amsterdam ervoor laten schieten ("dat kost ongemerkt toch gauw een paar tientjes" - ja, als je in Leiden woont...), de ander zou wat zuiniger gaan eten. Een derde ziet het nut van bezuinigen al helemaal niet zitten. "Ik ga liever meer werken, daar heb ik tijd genoeg voor". Eén oplossing heeft iedereen wel eens met succes beproefd: terugvallen op de ouders. "Als ik een maand niet rond kom, kijk ik ze eens lief aan en dan geven ze me wel wat extra's." Wat ook schijnt te werken is in je oudste kleren bij ze op bezoek gaan. (Mare)

Herkansing

We werden een paar weken gelden opgeschrikt door het voornemen van de Wageningse universiteit om studenten, die een drie (of lager) voor een tentamen hadden gehaald, voorlopig geen herkansing te geven. Als andere universiteiten

daar ook toe zouden overgaan, zou dat nogal wat consequenties kunnen hebben voor veel studenten. Maar het blijkt mee te vallen. Bij de behandeling van de voorstellen door het College van Bestuur bleek namelijk dat iedere student het wettelijk vastgelegde recht heeft om elke examenperiode een tentamen te doen. De LUW zal zich dus andere oplossingen moeten laten invallen om het studierendement drastisch omhoog te krikken. Het College had gehoopt dat het rendement hoger zou worden als er minder 'kansschietters' aan een tentamen zouden deelnemen. Aan de andere kant zou een beperking van het aantal herkansingen ook tot vertragting kunnen leiden en dat heeft het College, samen met de juridische bezwaren, doen besluiten af te zien van de hele 'minder-dan-drie-geen-herkansing-maatregel'. Over ruim een maand komt er een nieuw voorstel. (U-blad Wageningen)

Cosa Di Franco

Diploma-uitreiking aan leerling koks van de keuken in Vijverdal

Gynaecoloog en weldoener Okinaga wil verbroedering tussen volkeren

Ziekenhuis ziet rijzende zon in de Maas schijnen

De Bond Heemschut staat niet bekend om zijn harde strijdmiddelen als het gaat om het behoud van de fraaiere staaltjes Nederlands erfgoed. De meeste leden weten uit eigen ervaring dat ook een monument een stuk onroerend goed is met meer dan alleen sentimentele waarde. Toch verkoos de afdeling Limburg dit voorjaar het esthetische boven het economische belang, toen de Teikyo University Group haar verbouwingsplannen voor kasteel Vlieg in Uletraten ter visie legde. Het kasteeltje, dat samen met zijn kasteelhoeve en zijn park naast de Watervalderbeek en de Wijngaardsberg een van de mooiste plekjes van Zuid-Limburg vormt, zou grondig worden aangepakt en in het park zou een nieuw internaat verrijzen voor tweehonderd meisjes uit betere Japanse kringen. Zo zou het universitaire imperium van president-eigenaar professor Shoichi Okinaga na Japan, de Verenigde Staten en Groot-Brittannië een voet aan de grond krijgen op het vasteland van Europa.

De gemeente Meerssen en de provincie Limburg waren de wanhoop nabij toen Heemschut moeilijk begon te doen over de bouwplannen. De nieuwe Japanse eigenaar zou er geen enkel begrip voor kunnen opbrengen dat zijn plannen werden gewaarschuwd door een groepje buitenstaanders. Okinaga wilde het meisjesinternaat op 1 april volgend jaar openen en om die datum te halen zou een dag vorstverlet fataal zijn. En dus zou de weldoener uit het land van de rijzende zon weer met de noorderzon vertrekken als hem een Hollandse bezwaarschriftenprocedure te wachten stond, jammerden de bestuurders. En wat zou er met de golfbaan in Voerendaal gebeuren, die Okinaga en pasant had overgenomen?

Achteraf bezien is de paniecreactie van gemeente en provincie totaal misplaatst. Heemschut lijkt Limburg een gouden transactie te bezorgen en heeft bovendien zelf zijn zin gekregen. De Teikyo-groep heeft de grootschalige plannen op het landgoed Vlieg laten vallen en restaureert het kasteel in stijl om er een representatief centrum van te maken.

Het meisjesinternaat en nog veel meer gaat naar het Annadalcomplex.

„De mensen van Teikyo zijn drie weken geleden hier geweest, omdat ze zagen aankomen dat het mis ging met Vlieg,” zegt de voorzitter van de Raad van Bestuur van het AZM, dr. J. Carpay. Samen met de voorzitter van het stafconvent, prof. dr. J. Greep, die ook in zijn hoedanigheid van internationaal adviseur van het college van bestuur mee onderhandelde, hebben ze vervolgens het complex bekeken. „Het was natuurlijk veel te groot voor dat meisjescollege,” zegt Carpay, „en daarom zijn we naar andere mogelijkheden gaan kijken om het complex te vullen.” Carpay en Greep sommen een lange lijst initiatieven op die deels door de Japanners, deels door anderen vanuit Annadal ondernomen gaan worden. Eerder was de frontvleugel (de voorkant aan de zijde van de potonde) al door de Rijksgebouwendienst voorbestemd om er de rechtbank in onder te brengen. Dat plan blijft bestaan met dien verstande dat de rechtbank de vleugel in leasing neemt van Teikyo.

De voornaamste onderwijsactiviteit van de Japanners wordt een centrum voor studenten van de Teikyo-universiteiten in Japan en de Verenigde Staten, die voortaan een of meer semesters naar Maastricht komen om kennis op te doen van Europa. Daarbij zal nauw worden samengewerkt met de Rijksuniversiteit Limburg, weet Greep te melden. Er komt een kleine eigen docentstaf en daarnaast wordt vooral gewerkt met gastdocenten uit heel Europa. Verder behoort een Japanse middelbare school tot de mogelijkheden. Het probleem van de huisvesting zou worden op-

gelost door de vroegere verpleegstersflat De Arc weer te bestemmen voor bewoning.

Het andere belangrijke element dat Teikyo in het oude ziekenhuis wil vestigen is een „preventief medisch centrum” annex tandheelkundig centrum. Volgens Greep hebben de honderdduizend Japanners die min of meer permanent in Noordwest-Europa wonen, grote problemen met de gewone Europese gezondheidszorg. Zij stellen een bezoek aan de dokter of tandarts zo lang mogelijk uit en zitten zodoende met problemen, die veel geringer zouden zijn als zij van Japanse gezondheidszorg gebruik konden maken. In Maastricht zou een deel van die zorg ‘op maat’ geboden kunnen worden door het aanbieden van checkups en medische keuringen ten behoeve van ziektekostenverzekeraars. Carpay en Greep melden dat besprekingen gaande zijn tussen Teikyo en een grote Japanse verzekeringssmaatschappij, die geïnteresseerd zou zijn in financiële participatie in het centrum. In het centrum zelf zullen behalve de tandheelkundige ingrepen geen behandelingen plaats vinden. Wel verwacht Carpay dat een deel van de Japanners die het centrum bezoeken, in een moeite doorgaan naar het AZM, als dat voor een behandeling nodig is. De Japanse artsen uit het centrum zouden ook toegang moeten krijgen tot het ziekenhuis.

Als derde element in de Maastrichtse activiteiten zou Teikyo farmaceutisch onderzoek gaan verrichten in het Biomedisch Centrum, dat in 1992 naar Randwyck verhuist. Erg duidelijk zijn die plannen nog niet. Volgens Greep zou de Japanse farmaceutische industrie behoefte hebben aan een laboratorium waar oosterse, plantaardige medicijnen getest kunnen worden voor de Europese markt. Dat laboratorium zou nauw gaan samenwerken met de Maastrichtse vakgroep Farmacologie.

Behalve de Rechtbank en Teikyo komt er wellicht nog een derde partij de Annadalgebouwen gebruiken. Greep spreekt van een „Stads-EHBO”, een initiatief van acht a tien huisartsen om samen met het AZM een grote groepspraktijk op te zetten in het oude ziekenhuisgebouw.

Over de kans dat de koop doorgaat zijn Greep en Carpay buitengewoon optimistisch. „Dat is voor negenenenentig procent zeker. Je kunt zeggen dat de zaak rond is. De komende twee weken moeten we nog een paar plooiatjes gladstrijken en over twee weken vliegen we naar Japan om de overeenkomst te tekenen,” zegt Carpay met grote stelligheid.

Dat er zeker voor Japanse begrippen zo snel zaken zijn gedaan verklaart Greep uit de grote tijdsdruk die voor de Japanners gold: „Op 1 april moest Vlieg in gebruik

worden genomen en toen ze zagen dat het moeilijk werd zochten ze naar een vervangend gebouw. Toevallig staat er hier een, waar ze zo in kunnen trekken. De pannen staan nog op het vuur en de krijtjes liggen nog bij het bord, wat wil je nog meer?”

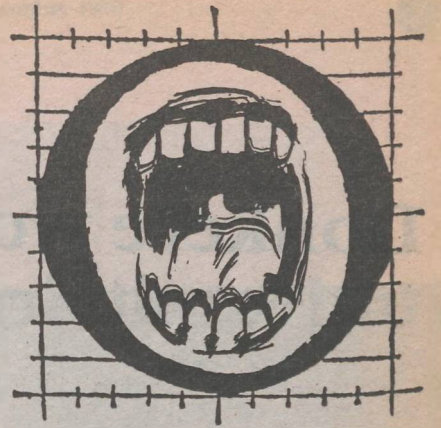
Ook de voorzitter van het college van bestuur van de RL, drs. L. Vredevoogd, is zeer optimistisch over de komst van Teikyo. „Ik juich die ontwikkeling van harte toe, omdat het een versterking betekent van de universitaire infrastructuur in Maastricht. We zijn natuurlijk niet de eerste partner, maar voor ons zal de komst van Teikyo ook grote gevolgen hebben.” Het college heeft volgens Vredevoogd al met de faculteiten overlegd over de eventuele gevolgen. „Afgesproken is dat de samenwerking zal verlopen via het Center for European Studies, dat hier in huis al de structuur biedt voor dergelijke contacten.” Het CES stond trouwens al op het punt zijn activiteiten flink uit te breiden, meldt Vredevoogd: „De vraag vanuit de Verenigde Staten naar Europese studies neemt enorm toe. Die zaak loopt echt als een trein.”

De contacten van de universiteit met Teikyo dateren van dit voorjaar, toen president-eigenaar Okinaga een bezoek bracht aan Maastricht op uitnodiging van oud-gouverneur Kremers. Deze introduceerde Okinaga bij de RL om te praten over de mogelijkheid om pas afgestudeerde Japanse artsen hier stage te laten lopen.

Bij die gelegenheid vertelde Okinaga dat hij met zijn universitair imperium niet uit is op het maken van winst. „Wij zijn een non-profit organisatie. Ik wil geen winst maken; mijn voornaamste doel is jonge mensen uit verschillende landen bij elkaar te brengen om meer begrip te kweken voor elkaars opvattingen.”

De 57-jarige Okinaga stamt uit een schatrijke familie, die een belangrijk aandeel heeft in het kapitaal van het Mitsubishi-concern. Van zijn vader erfde hij 25 jaar geleden een particulier college, dat het begin vormde van zijn onderwijsimperium. Het vlaggeschip van Teikyo University is nu de medische faculteit, die een grote faam geniet in Japan. Okinaga zelf is aan die faculteit verbonden als hoogleraar gynaecologie. De universiteit telt in Japan een groot aantal vestigingen, die in of bij Tokyo zijn gelegen. De laatste jaren heeft Okinaga vier universiteiten in de Verenigde Staten opgekocht en een nieuwe gesticht in de Engelse stad Durham. Okinaga zegt dat hij van plan zijn universiteiten verder uit te breiden naar Oost-Europa, alweer ter verbetering van een betere verstandhouding tussen de volkeren der aarde.

Jacques Herraets

A point

August Magirus ©

Minister-president Lubbers zei het al: de bladeren vallen, en met de herfst doen een aantal andere zaken weer hun intrede. VVD-woordvoerder De Korte wordt uitgelachen, en met bankpresident Duisenberg wordt de draak gestoken. De grote leider van het CDA laat nog eens merken dat zijn partij een van de grondslagen van een parlementaire democratie, kritische controle van de regering door de volksvertegenwoordiging en andere instanties aan zijn laars lapt. Het is de arrogantie van de macht. Vroeger werden de machinaties van Lubbers nog gekenmerkt door dat stiekeme katholieke. Maar nu vindt hij zelfs die bescheidenheid overbodig. Het CDA en Lubbers hebben eenvoudig veel te lang een centrale plaats in de politiek ingenomen. Zij zijn nu zo ver dat zij de Partij van de Arbeid - het woord zegt het al - het vuile werk voor zich laten opknappen. Heel handig, maar een kiezer die de keuze wil hebben, wordt er niet vrolijk van.

Gelukkig brengt de herfst buiten de politiek wel veel goeds. Zo kunnen wij onze electorale sores weer verdrinken met het bokbier dat vrijwel alle brouwers nu op de markt brengen. De keuze varieert van het zoete Grolsch tot het krachtige, bittere en diep-droppige dubbelbok van Brand. Maar net nu het ministerie van WVC een campagne tegen het drinken van teveel alcohol door de jeugd heeft gestart, wil ik mijn lezers niet tot ongezond gedrag aanzetten. Daarom breng ik onder uw aandacht dat je bokbier niet alleen kunt drinken, maar je kunt het ook eten, zonder alcohol maar met smaak. Koken met bokbier dus. Bak sucadelapjes van anderhalf tot twee ons kort in boter aan. En u weet het inmiddels, wanneer ik boter zeg, dan bedoel ik ook boter. Margarine is voor punkers om in hun haar te smeren. Kruid ze met versgemalen peper en weinig zout en neem ze uit de pan. Fruit in de boter per lapje een stinke eetlepel kleingesneden bleekselderij en een halve gesnipperde sjalot. Voeg een flesje bokbier toe (of meer indien nodig) en breng dat aan de kook. Ik gebruikte Dommelsch bier, en dat beviel heel goed. Het vlees gaat er weer bij en verder per lapje een kruidnagel (maar niet meer dan vier per pan) en een half laurierblad (met een maximum van twee hele bladeren). Zorg dat het vlees geheel onder staat en laat alles op het laagste vuur met gesloten deksel minstens zes uur zacht sudderen. De vochtspiegel moet af en toe met een ploepje door een belletje worden doorbroken. Zoals de lezers van Simenons Maigret weten, heet deze geduldige bereidingswijze in Frankrijk mijoter, en er zijn speciale mijotières voor in de handel. Ik maak al jaren tevreden gebruik van zo'n zware gietijzeren pan.

Het resultaat is vlees dat zo zacht is dat het bijna vanzelf uit elkaar valt, en een grote hoeveelheid geurige, kruidige, sterk geconcentreerde en heel licht bitter smakende saus. Die mag niet verloren gaan, dus u kunt er het beste witte rijst bij eten. Serveer er een salade bij om uw gehemelte te verfrissen. En drink er ook maar een pul bokbier bij.

Donkere wolken boven de universitaire democratie

De universitaire democratie staat weer eens ter discussie. Op een conferentie deze week over de bestuurlijke organisatie van het hoger onderwijs lag een bommetje onder de universitaire bestuursstructuur. De lont was al een week of wat eerder aangestoken, door de voorzitters van de ARHO, de RAWB, NWO, de KNAW en TNO. Tijdens de zitting ter opening van ons academisch jaar konden wij Drenth, de voorzitter van de KNAW, al met het doosje lucifers zien zwaaien.

(ingezonden door prof. mr. F. van Wijmen)

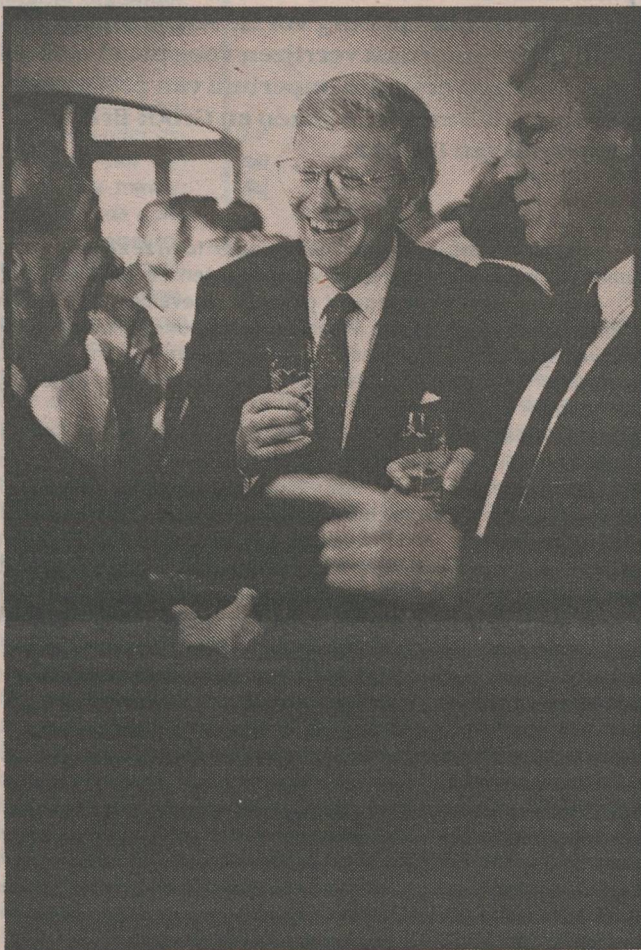
De universiteitsraad wordt afgeschaft. Het College van Bestuur mag eindelijk voluit besturen onder het wakend oog van een door de minister benoemde Raad van Toezicht met leden van buiten de universiteit. De faculteiten krijgen een 'beroepsdekaan' en een 'zwaar bestuur' geheel bestaande uit leden van de wetenschappelijke staf; de faculteitsraad mag blijven bestaan - als adviesorgaan. Het niet-wetenschappelijk personeel wordt naar een 'ondernemingsraad' verwezen. De studenten moeten het via onderwijscommissies doen.

Drenth heeft ons in zijn rede op 3 september al zijn analyse voorgetoverd van het falen van de universitaire bestuursstructuur. De universitaire democratie heeft geen gelijke tred gehouden met ontwikkelingen in maatschappij en bedrijfsleven. In een professionele organisatie - die "als het goed is" gekenmerkt wordt "door een sterke decentralisatie en delegatie van bevoegdheden naar de specialisten, een lage graad van bureaucratie en een geringe standaardisatie van werkprocessen en taken" - dient de professional centraal te staan. Er zijn andere methoden van medezeggenschap, die effectiever kunnen zijn dan medebeslissingsrecht. Rekening dient te worden gehouden met verschillen in behoeften, deskundigheden en belangen van wetenschappers, niet-wetenschappelijk personeel en studenten.

Nu is zelden iemand vrolijk geworden van de werking van de universitaire bestuursstructuur. Zij is waarschijnlijk voornamelijk in stand gebleven, omdat de praktische beoefenaars van dit bestuursvak erin geloven zodra zij in het systeem stappen en zolang zij ervan deel uitmaken. Het mag, zo weet ik uit ervaring, een godswonder heten, dat faculteiten alle ongewisheden van bestuurlijk amateurisme weten te trotseren. De 'reorganisaties' waarop wij binnenshuis de klok gelijk kunnen zetten, maken steeds opnieuw pijnlijk duidelijk, dat het door Drenth genoemde 'garbage can model' ook werkelijk in de praktijk te brengen valt. Als wij dus zouden menen, dat universiteiten de afgelopen twee decennia gemiddeld niet slechter bestuurd zijn dan ziekenhuizen, middelgrote gemeenten, ministeries en bedrijven als DAF en Philips, is dat ondanks hun bestuursstructuur.

Betekent dit dat Drenth gelijk heeft? Ik zou hem niet durven tegenspreken. Wat ik echter jammer zou vinden is, dat men met het badwater van slechte structuren en processen het kind van de democratie weg zouden gooien. Want de universitaire bestuursstructuur volgens de WUB is slechts een vormgeving van democratie en 90% van het papier, dat de laatste jaren de bestuurlijke bureaus haast heeft doen bezwijken, was het zoenoffer aan Haagse keurslijven van procedures. Mijn stelling is dus, dat de universitaire bestuursstructuur van de afgelopen twintig jaar niet het deficit van de democratie heeft aangevoeld, maar een voorbeeld is geworden van een niet al te beste bestuurlijke organisatie. Wij moeten niet ten strijde trekken tegen de democratie, maar tegen papier-

KNAW-voorzitter Drenth gooit het kind van de democratie weg het badwater van de slechte structuren (foto Nelis Tutkey)

fabrieken en apparatsjiks. De universitaire bestuursstructuur kan worden beschouwd als proeftuin van echte democratie binnen een arbeidsorganisatie, zoals ik die ook eens voor gezondheidszorginstellingen bepleit heb. De introductie ervan viel samen met het begin van een epoeche, die via velerlei emancipatie (studenten, arbeiders, vrouwen, patiënten en verder alle andere soorten minderheden die onze samenleving rijk is) de belangrijkste na-oorlogse maatschappelijke veranderingen gestalte heeft gegeven. De aldus verworven persoonlijke autonomie en sociale gelijkheid zijn inmiddels bedrieglijk vanzelfsprekend geworden en tegen het eind van de tachtiger jaren is het bon ton geworden de bijbehorende democratie af te schaffen. Participatie en medezeggenschap zijn geen issues meer, maar armoedzaaiers zijn in onze samenleving weer een gewoon verschijnsel geworden, je moet arbeiders weer gewoon kunnen ontslaan en een academische studie is binnenkort ook weer gewoon voor de rijken weggelegd.

Misschien is een deel van de verklaring te vinden in de transparante en inspirerende analyse, die Glastra van Loon onlangs gegeven heeft van het falen van onze politieke democratie. Aan de basis van onze staatsbestel liggen twee verschillende opvattingen van vrijheid en democratie: die van Rousseau (regering van het volk, voor

het volk en door het volk) en die van Locke en Montesquieu (scheiding der machten). De eerste is de meest aansprekelijke, maar kan niet zonder belangrijke aanpassingen via de tweede in de praktijk gebracht worden. Omdat het aan de correctieve werking van de machtscheiding meer en meer schort hebben in onze parlementaire democratie niet de kiezers de beslissende stem "maar zij die de de verkiezingsuitslagen zonder daarvoor ter verantwoording te kunnen worden geroepen, omzetten in coalities en andere besluiten". De volksvertegenwoordiging is een kwestie van partijpolitiek en belangenbehartiging geworden. Het zwaartepunt van de macht is van het parlement naar de politieke partijen verschoven. De voor de democratie essentiële parlementaire controle functioneert niet meer naar behoren.

Transponeert men deze gedachten naar de universitaire arbeidsorganisatie, dan valt allereerst op dat 'het volk' reeds bij voorbaat in belangengroeperingen (wetenschappelijk en niet-wetenschappelijk personeel en studenten) is verdeeld. Verder wordt de regering niet door het parlement gevormd en is het vrij illusoir dat zij door dat parlement naar huis wordt gestuurd. En met name dat laatste is voor een stelsel van representatieve democratie essentieel. Tenslotte is er van enigerlei scheiding van machten in de bestuurlijke top geenszins sprake. Het ideaal van Rousseau

LSVb-bestuurders voorlopig buitenspel

Twee bestuursleden van de Landelijke Studenten Vakbond (LSVb), voorzitter Robert Giesberts en penningmeester Anneke Kempthorst, zullen voorlopig niet als woordvoerder van de bond optreden. De LSVb wil de uitkomsten afwachten van een intern onderzoek naar de betrokkenheid van beide bij de 'ravage' die in april dit jaar werd aangericht tijdens de bezetting van de Informatiseringsbank te Groningen. De LSVb heeft dit vorige week bekend gemaakt na het verschijnen van een bericht in De Volkskrant, waarin de bestuursleden ervan beschuldigd worden medeverantwoordelijk te zijn voor de schade die in het gebouw van de Informatiseringsbank is aangericht. Giesberts en Kempthorst hebben hun aanwezigheid bij de actie toegegeven, maar ze ontkennen enig aandeel te hebben gehad in het aanrichten van de vernielingen. De Groningse officier van justitie heeft 32 actievoerders, waaronder de beide LSVb-bestuurders, alleen gedagvaard wegens lokaalvredebreuk. De zaak komt op 11 februari voor de rechter.

In een verklaring zegt de LSVb ziedend te zijn over de 'aantijgingen' in De Volkskrant. Volgens de secretaris van de bond, Michiel Hoogendijk, heeft het dagblad met zijn berichtgeving de regels van verantwoorde journalistiek met voeten getreden. 'Personen worden hier door de krant beschuldigd zonder dat zij door de officier van justitie in staat van beschuldiging zijn gesteld. De krant neemt hier de rol van rechter op zich. Dat is onaantvaardbaar,' aldus Hoogendijk.

De bond vindt verder dat de activiteiten van de LSVb zelf in een kwaad daglicht worden gesteld door de berichtgeving. Om elke twijfel daarover weg te nemen wilde de LSVb ook een eigen onderzoek laten uitvoeren naar de werkelijke betrokkenheid van Giesberts en Kempthorst bij de bezetting van de Informatiseringsbank. De beide bestuursleden zullen niet als woordvoerder optreden tot het moment waarop de algemene ledenvergadering van de bond zich over de situatie heeft uitgesproken. (HOP/jd)

kon van het begin af aan al moeilijk gestalte krijgen, de besturing van universiteit en faculteiten is bij uitstek beheerst door partijpolitiek en belangenbehartiging.

De oplossingen zijn niet gezocht in opnieuw doordenken van de mogelijkheden om ook een universiteit van een deugdelijk democratisch bestuursapparaat te voorzien, maar in een nieuw bouwwerk van raden waarin beroepsbestuurders en wetenschappers het voor het zeggen krijgen. Zo zou een faculteitsbestuur over niet minder kunnen beschikken dan een facultaire adviesraad en een onderzoeksraad en een onderwijsraad en een personeelsraad. Oud papier in nieuwe zakken? Keren we niet terug naar de uitgangspunten van de jaren zestig (de docent weet wat goed voor u - en voor hemzelf - is, het overig personeel heeft belang bij een goed sociaal beleid en de student moet blij zijn dat hij mag studeren), met behoud van de raden van de jaren zeventig, maar dan vooral voor de rituele dansen die wij ons in de papiermassa's van de jaren tachtig eigen hebben gemaakt? En de democratie zetten we in het museum voor schone kunsten.

Frans van Wijmen

Elies Steyger pleit in dissertatie voor betere sociale politiek EEG

Medezeggenschap op Europees niveau regelen

De EEG is vooral een economische gemeenschap, gericht op het instellen van een vrije Europese handelsmarkt. Economische vooruitgang resulteert op termijn vanzelf in goed sociaal beleid, zo hebben de EEG lid-staten lange tijd gemakshalve verondersteld. Door de steeds verdergaande openstelling van grenzen dreigt de positie van werknemers echter juist af te brokkelen, waarschuwt Elies Steyger - universitair docent Europees recht - in het proefschrift waarop ze vandaag hoopt te promoveren. Om weerstanden tegen één Europese sociale politiek weg te nemen, kan deze volgens Steyger het beste stapsgewijs tot stand worden gebracht. In haar proefschrift beschrijft ze zo'n stap: het opstellen van richtlijnen voor medezeggenschap in ondernemingen, om te beginnen op het deelgebied van veiligheid en gezondheid.

Een Europese sociale politiek acht Steyger noodzakelijk om de nadelen te compenseren, die het gevolg zijn van voltooiing van de gemeenschappelijke markt. Europa 1992 dreigt volgens haar het Europa van de ondernemers te worden.

Bedrijven krijgen de keuze zich te vestigen waar de lonen het laagst zijn, de vakbonden het zwakst zijn, en medezeggenschap afwezig is.

Steyger: "Landen met een goede wetgeving komen uit concurrentie-overwegingen onder druk te staan om hun regels te versoepelen. Op termijn dreigt er een algehele verlaging van het niveau, bijvoorbeeld op het gebied van sociale rechten. Dat staat haaks op het EEG-oprichtingsverdrag, waarin juist toenemende verbetering van de levensstandaard als een van de doelstellingen wordt genoemd."

Om te voorkomen dat bedrijven zich vestigen in landen met gunstige regelingen, moet er binnen de EEG gestreefd worden naar "harmonisatie" van wetgeving, waarbij minimum-eisen worden gesteld op bijvoorbeeld het gebied van arbeidsbescherming: hoe moet er met gevaarlijke stoffen worden omgegaan; aan hoeveel decibellen lawaai mogen werknemers worden blootgesteld. Het is overigens niet zo dat de EEG-partners op dit vlak hebben stilgezeten. Integendeel, het "regent" richtlijnen die de veiligheid en gezondheid van werknemers moeten garanderen.

Steyger: "Sinds ik mijn dissertatie begin juli heb afgerond, zijn er weer twee specifieke regelingen bijgekomen. De ontwikkeling is nauwelijks nog bij te houden. Een onderwerp als veiligheid en gezondheid past natuurlijk bij de tijdgeest. Bovendien is het weinig controversieel; je kunt er met goed fatsoen niet tegen zijn."

Medezeggenschap

Om de implementatie van al die nieuwe regels kracht bij te zetten, moeten werknemers echter daadwerkelijk invloed hebben op de besluitvorming in een onderneming, betoogt Steyger. Maar juist op dit punt komt een uniform ("communautair") beleid moeizaam van de grond. Medezeggenschap, want daar gaat het over, valt volgens de lid-staten van de EEG niet of nauwelijks te harmoniseren. Feit is dat tot dusverre allerlei voorstellen om tot één Europese richtlijn voor medezeggenschap te komen, tot mislukken bleken gedoemd. Niet alleen regeringen waren tegen, constateert Steyger, maar ook de sociale partners (inclusief de vakbon-

den, die in beginsel voordeel zouden kunnen hebben van een goede regeling op Europees niveau). Tradities spelen bij deze afwijzende houding een grote rol. Bij een deel van de lid-staten (Engeland, Denemarken) bestaat principiële weerstand tegen bemoeienis van de wetgever (dus óók de Europese wetgever) met collectieve arbeidsverhoudingen. Die zouden geregeld moeten worden in vrijwillig overleg tussen onderneming en vakbonden. Daarnaast zou een gemeenschappelijke regeling niet mogelijk zijn door de eigen wijze waarop medezeggenschap door de lid-staten is vormgegeven. Het gaat daarbij niet alleen om de vraag wie medezeggenschap uitoefent (vakbond of ondernemingsraad), maar ook om het 'instrumentarium' dat de medezeggenschapsorganen ter beschikking staat bij het vervullen van hun taak (informatierecht, arbeidsinspectie inschakelen, naar de rechter stappen, acties, staken).

Rechten

Genoemd 'instrumentarium' bestaat voor een belangrijk deel uit rechten, waarmee medezeggenschapsorganen de werkgever kunnen belemmeren in zijn vrijheid om besluiten te nemen of beleid te bepalen. Steyger onderscheidt er in haar dissertatie een vijftal: Informatie (een werkgever is verplicht om werknemers - al dan niet op verzoek - informatie over het veiligheidsbeleid te verschaffen); consultatie (de werkgever moet werknemers om advies vragen bij concrete besluiten over bijvoorbeeld verandering in produktiemethodes, of de aanschaf van nieuwe kantoorstoelen); instemming (de werkgever kan geen besluit nemen zonder medewerking van de werknemers); meebeslissen (werknemers hebben een - niet per se beslissende - stem in het kapittel); onderhandelen (werknemers kunnen invloed uitoefenen door het afsluiten van collectieve overeenkomsten met werkgevers). Informatie en consultatie op het gebied van veiligheid en gezondheid zijn rechten, aldus Steyger, die in alle lid-staten van de EEG wettelijk zijn vastgelegd. Ze zijn bovendien ook op Europees niveau gegarandeerd, in richtlijnen uit 1980 en 1989. De andere rechten, waarbij besluiten direct kunnen worden beïnvloed, zijn niet op Gemeenschapsniveau vastgelegd. Hierover bestaat ogenschijnlijk dan ook minder consensus. De Nederlandse ondernemingsraad bijvoorbeeld heeft een instemmingsrecht, en kan een besluit dat geno-

Elies Steyger
(Foto Franco Gori)

men is zonder de vereiste instemming nietig laten verklaren. Dit instemmingsrecht kan worden beperkt door de collectieve overeenkomsten die vakbonden en werkgevers afsluiten.

Het Britse systeem ziet er weer heel anders uit. Daar kent men geen instemmingsrecht, maar hebben erkende vakbonden wel de mogelijkheid (maar niet het recht) om met een ondernemer te onderhandelen, onder andere over arbeidsomstandigheden. In Luxemburg mag de ondernemingsraad wél meebeslissen, maar kan de ondernemer niet worden overstemd. De Luxemburgse werkgever kan de ondernemingsraad overigens niet zo maar negeren; als er geen overeenstemming wordt bereikt, treedt een arbitrageprocedure in werking.

Multinationals

Ondanks deze verschillen vindt Steyger het wenselijk om medezeggenschap op een hoger niveau dan 'informatie' en 'consultatie' te regelen. Ze betoogt dat met name multinationals te gemakkelijk "lastige" regels kunnen omzeilen, door het moederbedrijf in een lid-staat met weinig regels te vestigen. De maatregelen die nationale vakbonden en overheid voor de werknemers bij de 'dochter' in lid-staat A afdwingen, kunnen in de huidige situatie nooit effectief worden als de 'moeder' in lid-staat B er geen geld voor wil fourneren. De Europese gemeenschap zou hier door communautaire wetgeving iets aan kunnen doen.

De richtlijnen uit 1980 en 1989 moeten worden aangescherpt, zegt Steyger. In haar dissertatie beschrijft ze een voorstel voor een aangescherpte richtlijn, uitgaande van het nieuwe artikel 118A van de Europese akte (1989). Daarin staat dat medezeggenschap van werknemers als minimumvoorwaarde voor een veiligheids- en gezondheidsbeleid binnen de

gemeenschap wordt geaccepteerd. Het begrip 'minimum' uit artikel 118A, aldus Steyger, moet ruim worden uitgelegd en méér omvatten dan het recht op informatie en consultatie. Ze stelt voor om de lid-staten daarnaast verplicht te laten kiezen uit het drietal 'instemming', 'meebeslissen' en 'onderhandelen'. Die keuzemogelijkheid doet recht aan het eigen systeem van elke lid-staat: men kan immers dat recht kiezen, dat past bij de nationale traditie. Tegelijk constateert Steyger dat de vermeende nationale verschillen vooral ideologisch zijn:

"Rechtvergelijking leert dat de overeenkomsten in de praktijk veel groter zijn dan altijd wordt gesuggereerd. Juist op het gebied van veiligheid en gezondheid kennen de meeste lid-staten vergaande rechten, die best op een harmonisatielijijn te brengen zijn."

Sneeuwbaaleffect

Of Steygers pleidooi de weg naar Europese kanalen weet te vinden, valt te bezien. Niet alleen omdat het vierhonderd pagina's tellende boekwerk in het Nederlands is gesteld, maar ook omdat eerdere pogingen in die richting systematisch zijn gestrand. Volgens Steyger heeft de door haar opgestelde richtlijn vooral kans van slagen, omdat ze betrekking heeft op het kleine deelgebied van medezeggenschap inzake veiligheids- en gezondheidsaangelegenheden.

"Er wordt gezegd dat medezeggenschap niet valt te harmoniseren. Dan is het niet verstandig om één algemene richtlijn te willen opstellen. Het is slimmer om over afzonderlijke issues afspraken te maken, zodat er een soort sneeuwbaaleffect ontstaat, waarbij iedereen op een gegeven moment tot de schokkende conclusie komt dat grensoverschrijdende medezeggenschap toch is geregeld."

Emely Nobis

**We zouden Jules Verne meteen
een plaats in de directie geven.**

Veel van wat ooit science fiction heette, is nu deel van alle dag. Dat inspireert weer tot nieuwe ideeën die ons nog verder vooruit brengen. Bij DSM zijn we daar continu mee bezig. Soms vinden we zelfs de oplossing voor een probleem dat menigeen nog niet eens onderkend had. Als u ook met de toekomst druk doende bent, dan zou u eigenlijk nader kennis met ons moeten maken. Misschien kunnen we samen de wereld van morgen verkennen

DSM

WE PUT FANTASY TO WORK

Minister Andriessen: 'Nederland is teveel alfa- en gammanatie'

"Als ik iets doe is het altijd in het kader van het technologiebeleid"

"Nederland is teveel een alfa- en gammanatie." Met die stelling kwam minister dr. J.E. Andriessen van Economische Zaken begin september in de publiciteit. In een nota verklaarde hij dat er in ons land te weinig animo is voor technologische vernieuwing. Die boodschap strekte zich uit tot het onderwijs, inclusief de universiteiten. Ook daar leidt "de geringe gerichtheid van Nederlandse jongeren op technische vakken" tot tekorten, vindt de 62-jarige nestor van het derde kabinet- Lubbers.

Andriessen spendeert de komende jaren een miljard extra aan technologie voor de bedrijven. Maar het is niet alleen een kwestie van geld. Ook het wantrouwen tegen technologische vernieuwing dient te worden weggenomen. Een gesprek met een pragmatisch optimist. Over de handicaps van een handelsnatie, het nut van Christ Titulaer en de rol van de universiteiten.

Voorspellen is moeilijk. Begin september schreef minister Andriessen nog in zijn nota 'Economie met Open Grenzen' over het groeiende tekort aan ondermeer lasers en bankwerkers; en nu moet hij die uitspraak alweer relativeren. "Ik vrees dat die schaarste wel eens snel voorbij kan zijn," geeft de ex- voorzitter van werkgeversbond NCW ruiterlijk toe. "De economische vooruitzichten zijn verslechterd. In Amerika zitten ze al dicht tegen een recessie aan. En ook wij zullen de effecten daarvan binnen een jaar gaan merken." Maar groei of niet, de noodzaak van meer technologische vernieuwing blijft volgens Andriessen volledig overeind. Onderwijs en onderzoek moeten daarin een rol in spelen. Vandaar dat de bewindsman steeds vaker op het terrein van zijn collega Ritzen belandt.

Loongolf

Vijftig jaar geleden zat Andriessen op hetzelfde ministerie, als jongste lid van het kabinet-Marijnen. Technologiebeleid speelde geen rol: "In de jaren vijftig heb ik hier als ambtenaar wel de herindustrialisatie meegemaakt. Toen ik in 1963 minister werd, was dat alweer voorbij. Het was alles macro-economie wat de klok sloeg: als je maar iets wist van Keynes en economische modellen, had je goeie kans om minister te worden."

Het bevorderen van economische groei en verdeling van de nationale koek stonden in die tijd voorop. "Dat ging goed, totdat ik minister werd," zegt hij lachend. "Net in dat jaar ontstond er een stemming van: laten we de kasregisters gaan leeghalen. Er ging veel geld naar sociale voorzieningen. Men wilde enorm veel huizen gaan bouwen. En er kwam een loongolf, waarbij de lonen ineens zestien procent omhoog gingen - sindsdien sta ik niet meer te kijken van een paar procent. Intussen moest Economische Zaken de prijzen laag zien te houden."

Met een groot aantal prijsbesparingen lukte het Andriessen, bijna tegen beter weten in, de prijsstijging te beperken tot zes procent.

De enige link met techniek en industrie was in de jaren zestig het energiebeleid. "In die kabinetsperiode is het Directoraat Generaal Energie opgezet. Dat vond ik het leukste onderdeel van het ministerie. Dat ging toen om de Staatsmijnen en de elektriciteitscentrales. Het aardgas begon net te komen; en we moesten een wet maken voor het continentaal plat. Het was en is een eigen sector van de industrie, waar EZ veel invloed heeft. Daar speel je een beetje

ondernemertje. En het gaat om tien procent van het Bruto Nationaal Produkt."

Handelsnatie

"Nu is dit hele ministerie eigenlijk een technologiedepartement. Je hebt wel energiebeleid, midden- en kleinbedrijf en industriebeleid. Maar dat beleid wordt toch allemaal gedragen door technologiebeleid. Zomaar steun geven aan bedrijfstakken, daar doen we nauwelijks meer aan." Uitzondering is de scheepsbouw, waar het ministerie zich door subsidieregelingen in omliggende landen gedwongen ziet. Maar verder geldt volgens de bewindsman: "Als ik tegenwoordig iets doe, is het bijna altijd in het kader van het technologiebeleid."

In de visie van Andriessen is technologische modernisering niet alleen noodzaak voor onze concurrentiepositie. Ook kan die innovatie, mits in goede banen geleid, de sleutel zijn voor verbetering van werk- en leefomstandigheden. Daarvoor is echter een draagvlak nodig, in de vorm van genoeg technische scholing en - algemener - een opener opstelling tegenover techniek. Aan beide ontbreekt het volgens hem nogal.

"Nederland is nogal een alfa- en gamma-land. Duitsland, Frankrijk, ook België. zijn veel meer gedreven door technologie dan wij. Als je de vraag stelt hoe dat komt, beland je bij onze traditie als handelsnatie. Zelfs in periodes van grotere aandacht voor de industrie bleef het devies, dat onze grote kracht toch de handel en dienstverlening was." De kreet 'dominee-koopman' valt, en de CDA-minister (bloedgroep: CHU) knikt instemmend.

"Gevolg van die traditie is dat er in ons onderwijs minder belangstelling is voor natuurwetenschap en techniek. Men kiest nog steeds veel alfa en gamma. En dat baart mij zorgen. Ik ben zelf ook een alfamens, maar ik voel dat als een manco. In de toekomst zal je mee moeten kunnen in de technologie. Jazeker, óók in de dienstverlening kan je niet meer om de rol van de techniek heen. Je zult er op zijn minst gevoel voor moeten hebben."

Meisjes

"Hoe moet je hiervoor belangstelling wekken?" vraagt Andriessen zich af. Zelf probeert hij in redes wel eens een goed verhaal te houden over nieuwe technologie, maar hij vindt het 'hardstikke moeilijk'. Des te groter is zijn bewondering voor iemand als Christ Titulaer. Maar in het algemeen mist hij in ons land goede populair-wetenschappelijke TV-programma's van het niveau van onze buurlanden. En op zijn ministerie heeft hij een paar mensen aan het denken gezet over de vraag, hoe het grote publiek 'bewerkt' kan worden. "Misschien biedt de Eureka-conferentie, aanstaande juni in Den Haag, wel een geschikte gelegenheid," zegt hij peinzend. Maar de minister beseft terdege dat geringe belangstelling en gebrekkige popu-

larisatie niet de enige verklaringen zijn: "Ik was laatst op de Twentse universiteit. Daar werd me verteld dat men hard werkt aan werving van meisjesstudenten. Maar een groot aantal daarvan haakt al na korte tijd af: het studieklimaat en de stof spreken hen niet aan. Dat betekent dus, dat je de helft van de bevolking een kleinere kans geeft om een technische studie af te maken."

Volgens Andriessen zou het schelen, als er meer aandacht was voor maatschappelijke toepassingen van techniek, zoals dat al het geval is bij richtingen als milieu- en medische technologie.

Op die manier is beter aansluiting te vinden bij de belevingswereld van studenten, die niet louter om de sommetjes een b0tastudie willen kiezen. Vooral voor meisjesstudenten is dat belangrijk.

Nauw contact

Zoals gezegd komt Andriessen vaak op het terrein van Onderwijs en Wetenschappen. "Wij hebben nauw contact met dat ministerie. We proberen het beleid inzake fundamenteel en strategisch onderzoek naar elkaar toe te praten.

De reactie op de commissie-Rauwenhoff, over aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt, is goeddeels door Ritzen en mij samen voorbereid. Ook in het kader van Europese onderzoeksprogramma's werken we nauw samen.

Er is zelfs een ambtenaar van Wetenschapsbeleid waarvan ik steeds dacht dat hij van mij was. Maar hij bleek bij Ritzen te werken."

Tot 1982 vielen wetenschaps- en technologiebeleid onder één zelfstandig ministerie. Bij de formatie van het eerste kabinet Lubbers werd de boedel gesplitst. "Hoe ze dat gedaan hebben, is me volstrekt een raadsel," zegt Andriessen vrolijk. "TNO is bij O&W gebleven. Dat is niet logisch: vanwege zijn toegepaste karakter had het veel beter bij EZ gepast. En van andere onderdelen vraag ik me af of die niet meer bij Onderwijs horen."

wetenschaps- en technologiebeleid onder één sterk onderzoeksministerie te plaatsen, hangt Andriessen niet aan.

"Dat BMFT (Bundesministerium für Forschung und Technologie) is een goeie club. Het heeft ook een budget waarmee het heel wat kan vertimmeren. Maar op het

'Meer aandacht voor technische vakken nodig' (Foto Bram de hollander)

regeringsbeleid heeft het volgens mij niet veel invloed. Zo'n apart ministerie, los van onderwijs en economie, blijft toch een beetje zweven. Daarom vind ik onze constructie toch beter."

Wat hij wel belangrijk vindt, is de komst van een gezamenlijke Adviesraad voor Wetenschaps- en Technologiebeleid. "Ik verwacht daar veel van. We werken er goed aan samen."

En dat geldt voor meer terreinen.

"Omdat Ritzen wel eens in geldproblemen zit, kan ik hem soms ook helpen.

Dat is bijvoorbeeld gebeurd bij de vernieuwing van inventarissen van technische scholen.

Maar voortaan moet hij daar zelf meer zijn best op doen", zegt Andriessen op vaderlijke toon.

TU's

En de Technische Universiteiten? "Ik denk wel eens: als ik zeg dat ik de TU's wil hebben, zou Ritzen zeggen 'nou neem ze maar'. Maar of ik het zou doen? Ik weet niet of dat wel verstandig zou zijn. Nu heb je in de ministerraad bij discussies over onderwijs al dat eerst Ritzen zijn zegje doet. Daarna mag meneer Bukman nog even over de landbouw- universiteit; en dan zou je dáárna straks ook nog meneer Andriessen krijgen voor de TU's."

Toch zouden sommige TU-bestuurders graag naar Economische Zaken verhuizen. Ze verwachten daar meer begrip en vooral ook meer geld voor hun apparatuurbehoefte. "Maar juist daarom ben ik zo voorzichtig!" lacht de bewindsman. Belangrijk is volgens hem vooral dat Ritzen zich bewust is van de behoeften van de technische wetenschappers. EZ kan daarbij met subsidies als katalysator werken, vooral ook bij de samenwerking met TNO en andere onderzoeksinstellingen.

Die samenwerking tussen TNO en TU's gaat echter lang niet altijd over rozen. Van de TU's wordt nog wel eens de klacht gehoord, dat Economische Zaken daarbij een vreemde rol kan spelen. Als ze subsidie vragen op een bepaald technologiegebied, stelt EZ vaak als voorwaarde een intensieve samenwerking met TNO. Andersom wordt die eis echter niet gesteld.

Lees verder op pagina 10

Vervolg van pagina 9

Gevolg: als er géén samenwerking tot stand komt, krijgt TNO de volledige buit. En dat schept voor onderhandelingen een nogal ongelijke positie.

"Tja reageert Andriessen. „U weet dat TNO enkele jaren geleden gereorganiseerd is. Hun basissubsidie is flink afgeknepen, dus ze moeten heel actief de markt op. En iedere keer is de vraag: zullen we dit jaar wel rondkomen? Het is logisch, dat je dan als EZ de neiging hebt wat eerder naar TNO te kijken dan naar de universiteiten. Je wilt dat instituut toch overeind houden. Ik geef toe dat we TNO daardoor soms wat zullen voortrekken."

Kenniscentra

Toch laat Andriessen het universitaire onderzoek niet helemaal links liggen bij zijn acties voor technologische vernieuwing. Al langer geeft EZ steun aan de Stichting Technische Wetenschappen en aan een tiental innovatiegerichte onderzoekprogramma's (IOP's), op gebieden als biotechnologie, katalyse en nu ook milieutechnologie. Als volgende stap heeft hij inmiddels geld uitgetrokken voor steun aan 'onderzoekscholen' op technische vakgebieden.

"Dat moeten dan echte 'centers of excellence' zijn," vindt Andriessen. "Het veel genoemde aantal van honderd universitaire onderzoekscholen lijkt mij daarvoor wat veel. Collega Ritzen spreekt liever van tien tot vijftien scholen. Ik denk dat we het inderdaad zo moeten doen." Zoals er in Engeland en Duitsland bijvoorbeeld één instituut is waar men alles weet van plastics, zo zou het ook bij ons straks moeten zijn. Vroeger vervulde TNO op verschillende gebieden die rol, maar dat is volgens de minister teveel 'de markt opgejaagd'. Dus hangt de vorming van nieuwe kenniscentra af van de universiteiten. De minister trekt er zo'n tien miljoen gulden per jaar voor uit.

Terug bij zijn eigen winkel - het technologiebeleid - stelt Andriessen vast dat hij na een jaar ministerschap nog steeds net helemaal gewend is aan de vele verschillende regelingen en stimuleringspotjes. INSTIR, IOP, PBTS, StipT en ga zo maar door: hij wil nog wel eens twee afkortingen met elkaar verwarren.

"Het lijkt allemaal erg ver uitgesplitst. Maar misschien moet het toch zo. Het terrein is nu eenmaal gecompliceerd: het richt zich op kennisontwikkeling, kennisverspreiding en de toepassing ervan. Daarbij heb je te maken met heel verschillende doelgroepen. En dat dan weer op vele vakgebieden."

Enige stroomlijning wil hij wel aanbrengen. Toch zag hij ook nog ruimte voor een nieuw initiatief. Andriessen vond dat de 'grotere' ondernemingen - de subtop na de allergrootsten - in het beleid wat vergeeten werden en gaat ze enkele honderden miljoenen extra geven, voor investering in innovatie. De minister reageert daarmee op een eerdere oproep van Fokker, Océ van der Grinten, VMF Stork en Daf Trucks. Intussen wordt de kritiek gehoord dat het Nederlandse technologiebeleid tezeer versnipperd is. We willen overal aan meedoen: aan biotechnologie, aan polymeren, keramiek, aan chips, micro-elektronica, en noem maar op. Zou een klein land niet moeten kiezen voor concentratie op een kleiner aantal speerpunten?

"We zijn ook wel een beetje selectief", werpt Andriessen tegen. "Ik leg een stevig accent op de dienstverlening, de rol van telematicanetwerken daarin. Veel van wat in Rotterdam en op Schiphol op dat gebied gebeurt, krijgt steun van EZ. En behalve geld steken in een infrastructuur moet er nog iets anders gebeuren. Dat is: het rondbazuinen. Want het midden- en kleinbedrijf kan veel van zijn problemen oplossen met telematica, maar dan moeten we het eerst aan de PC krijgen."

Philips en Fokker

"Naast die dienstverlening wil je toch ook op een aantal andere terreinen blijven. Philips blijft natuurlijk bestaan, althans grote delen daarvan. Of neem Van der Grinten, dat in zijn soort de enige in Europa is. Of Fokker, dat als zelfstandige bouwer van verkeersvliegtuigen toch ook uniek is. Om zo'n bedrijf zit een enorme infrastructuur: een Delftse faculteit, een eigen school, het ruimtevaart-instituut, en allerlei toeleveranciers. Op zulke strategische 'trekkers' moet je een beetje zuinig zijn, juist vanwege dat verspreidings-effect."

Die zuinigheid betekent dat met zulke bedrijven afspraken worden gemaakt over steun aan innovatieplannen. "Zonder die afspraken zouden ze apart moeten inschrijven voor allerlei verschillende stimuleringspotjes. In plaats daarvan sluiten we dan een convenant. Philips heeft al enige tijd zo'n pakket- afspraak. Maar nu dat bedrijf voor een groot deel uit het Jessiprogramma voor micro-elektronica stapt, moet dat aangepast. Nieuwe elementen bij Philips worden ondermeer LC-TV (Liquid Cristal) en mechatronica. Dat laatste, de combinatie van mechanica en elektronica in nieuwe produkten, is een heel interessante ontwikkeling."

Ook over Fokker wil Andriessen nog wel wat verklappen. "Voor dat bedrijf hebben we een apart fonds. Want het ontwikkelen van een nieuw vliegtuig kost enorm veel

geld en is ontzettend riskant. Nu zit er alweer het vliegtuig van halverwege de jaren '90 aan te komen. Zelfs als men alleen een bestaand model milieuvriendelijker en zuiniger wil maken, zal dat om zeer veel geld gaan; denkt u maar aan minstens een miljard gulden. Dt valt niet zomaar met een convenant te regelen. Ik zal daarvoor met de geldzak langs mijn colleg's moeten. Maar die beslissing moet wel nog in deze kabinetsperiode moeten vallen."

Frank Steenkamp
Lizet Kruyff

U wilt een RIJBEWIJS

10 Theorielessen, computertoets, leerboek en examenaanvraag: fl. 135,-
Praktijklessen in Volkswagen Golf kosten fl. 35,-

GARANTIE

Door ons stappenplan en het houden van proefexamens, wordt U optimaal voorbereid en vertrouwd gemaakt met uw rijexamen. Indien U voor het proefexamen slaagt, doch niet voor het eigenlijke examen, bieden wij U de mogelijkheid tot een gratis herexamen.

VERKEERSSCHOOL 'CHRISTOFFEL'
Gerckenshaag 33, 6228 EL, Maastricht. tel. 043-611315

Bouillonstraat 12
6211 LH Maastricht
tel. 043-887015
fax 043-257312

**ACADEMISCHE
BOEKHANDEL
MAASTRICHT**

Geopend:
ma. t/m vr.
9.00-18.00

za.
10.00-17.00

De Academische Boekhandel Maastricht is speciaal afgestemd op de wensen van academici. Naast de verplichte en aanbevolen titels voor studenten in de disciplines Rechten, Economie, Geneeskunde en Gezondheidwetenschappen, is er een uitgebreide voorraad recent verschenen vakliteratuur op deze gebieden.

NEDERLAND

**GIRO 26655
BEVRIJDINGSFONDS
KOMITEE ZUIDELIJK AFRIKA
AMSTERDAM
020 270801**

**ECONOMIE
GENEESKUNDE
GEZONDHEIDS-
WETENSCHAPPEN
RECHTEN...**

**DE BOEKEN
BIJ BERGMANS**

**BOEKHANDEL
Bergmans**

NIEUWSTRAAT 9, 6211 CR MAASTRICHT, TEL.: 210825

STUDENTEN - SKI - REIZEN

IN OOSTENRIJK

Reisbestemming: Thumersbach, deze gezellige plaats ligt in het centrum van gerenomeerde skigebieden als Saalbach, Hinterglemm, Kaprun en Zell am See (goede busverbindingen!).

in de periodes 18 - 27 januari
25 jan - 3 februari
01 - 10 februari
22 feb - 3 maart

Inclusief - busreis
- verblijf
- halfpension
- Prijs f 445,- tot f 460,-

Wij verzorgen ook ALL - Inn reizen met de kerst-, krokus- en paasvakantie voor jongeren 18 - 30 jaar naar Lungots, Krimml, Wagrain Saalbach/Hinterglemm.

VOOR INLICHTINGEN EN FOLDER BEL:

secr. J.J. Grevink
Telgterweg 232
3853 NR ERMELD

03417 - 51225

skiën

stichting sportieve activiteiten

Onze skireizen zijn geschikt voor beginners, gevorderden en vergevorderden

**SKI-REIZEN
VANAF 1977**

**EURO
video**

ALLE FILMS

5,-

GRATIS

MOVIEBOX BIJ 3 FILMS

15 X GEHUURD, 1 X GRATIS

Schamenweg 67 • Maastricht • tel. 043 - 633733

De geest van Coornhert ontbrak op de Nieuwenhof

De een zijn dood is de ander zijn symposium

Wie ooit beroemd wordt kan zich erop verheugen na zijn dood voortaan twee verjaardagen te hebben: zijn geboortedag en zijn sterfdag. Niet dat die elk jaar opnieuw gevierd worden, zoveel kan men van de nakomende generaties ook weer niet vergen. Maar ronde getallen doen het altijd goed. Wie de posthume feestjes organiseert hangt af van het terrein waarop de roem is verworven. Was dat het recht, en ben je vierhonderd jaar dood, dan kun je er donder op zeggen dat er ergens een juridische faculteit zal zijn waar men je boekjes weer uit de kast haalt, er iets bruikbaar voor de moderne mens uit destilleert en er een symposium over organiseert. Minder voorspelbaar is de belangstelling voor een dergelijk evenement. In Maastricht bleek de naam Coornhert geen trekker, net zo min als het thema: gelijkheid.

De dode hoeft zich voor de geringe aantrekkingskracht van zijn naam niet te schamen, want in negen van de tien gevallen fungeert zijn persoon slechts als kapstok voor contemporaine beschouwingen van lieden die nog maar moeten afwachten of hun sterfdag ooit door het nageslacht zal worden herdacht. Zo ook vorige week vrijdagmiddag in de collegezaal van de Nieuwenhof. Dat Dirck Volckertszoon Coornhert een der homines universales was die het zestiende eeuwse humanisme in ons land heeft voortgebracht, werd in de inleiding tot het symposium vermeld; in de rest van de lezingen kwam hij niet meer voor. Jammer, want de man is interessant genoeg. Naast zijn politieke en juridische werkzaamheden schreef hij niet alleen over het recht maar ook voor het toneel, maakte hij prenten en vergaarde hij roem als theoloog. Zijn grootste bekendheid dankt hij niettemin aan zijn rechtsfilosofische opvattingen, die voor die tijd vooral door hun humane inslag als vooruitstrevend gelden. Dat element is dan ook aangegrepen door de vereniging van progressieve strafrechtsdeskundigen die zich de Coornhertliga noemt. Met het bescheiden herdenkingsgolfje dat nu over het land spoelt heeft die echter niets uit te staan. Daarvoor is een Nationaal Comité Coornhert Herdenking in het leven geroepen, dat in Coornherts laatste woonplaats Gouda afgelopen maandag, precies op zijn sterfdag, een bijeenkomst organiseerde waar zelfs de minister van justitie mocht spreken.

De Maastrichtse juristen, die hun evenement in het kader van deze landelijke herdenking plaatsten, moesten het met mindere goden doen: drie stafleden van de faculteit zelf, Heringa, De Winter en Flinterman. Het zou onaardig zijn om te beweren dat het alleen daardoor een wat matte vertoning werd. Oorzaak daarvan was veeleer de manier waarop de heren het symposiumthema ('gelijkheid') behandelden. Zij leken gekozen te hebben voor de veilige weg van de juridisch-inventariserende benadering, in plaats van het polemisch-betogende verhaal. Niet dat het thema zich daarvoor niet leende. Ruim vierhonderd jaar geleden was Coornhert hen al voorgedaan door ieders gelijkheid voor de wet te verdedigen, een principe dat in die dagen verre van vanzelfsprekend was.

Tegenwoordig is dat anders, betoogde A. W. Heringa in zijn lezing over "gelijkheid in wet en praktijk". Gelijkheid is een fundamenteel begrip in de rechtsstaat. Impliciet had het dus wel zijn plaats in het Nederlandse rechtstelsel, maar toch zou het nog tot 1983 duren voor het beginsel in de grondwet belandde, en wel als artikel 1, dat discriminatie verbiedt. Dat verklaart dan ook dat Nederland nauwelijks sappige rechtzaken kent waar men met dit beginsel in de hand hoge doelen tracht na te

streven. In de Verenigde Staten zijn er legio 'swingende' zaken voor het hoogerechtshof beland, liet Heringa verlekkend weten. Neem de afschaffing van de Amerikaanse variant van apartheid, de rassensegregatie. Pas in 1954 werd die door de hoogste rechter buiten de wet verklaard, hetgeen overigens niet het einde maar veeleer het begin opleverde van de strijd van de zwarten voor gelijkberechtiging. Van die tijd dateren de gedwongen busritjes ('busing') van blanke kinderen naar zwarte scholen en vice versa, uit die tijd stammen de televisiebeelden van negerstudenten die spitsroeden moesten lopen tussen hagen van racistische blanke medestudenten.

Nederland steekt wat bleekjes af met de zaken waarbij het discriminatieverbod uit de grondwet in concrete gevallen wordt ingeroepen. Dan gaat het over een tippelverbod in Heerlen, waarvan de Maastrichtse rechter vond dat het een tweezijdige werking moest krijgen: als de hoeren niet mogen tippelen, zijn de hoerenlopers even strafbaar. De kwestie ligt nog bij de Hoge Raad. Soms bereikt het peil van de zaken die aan de rechter worden voorgelegd de hoogste toppen van flauwekul. Fietsers en automobilisten worden ongelijk behandeld, vond een klager, want een fietser die van rechts komt heeft geen voorrang op een auto, een andere auto wel. Het was een letterlijk verloren zaak.

Werkelijk principiële kanten had de affaire waarbij een weduwnaar protesteerde tegen het feit dat de weduwen- en wezenwet (AWW) wel uitkeringen regelde voor weduwen, maar niet voor weduwnaars. De man kreeg in dit concrete geval zijn zin van de Centrale Raad van Beroep, maar belangrijker is dat de zaak beschouwingen uitlokte die aan het principe van de positieve discriminatie raken. Zo vond een vermaarde jurist dat de AWW dan misschien wel een ongelijke behandeling van mannen inhield, maar dat daartegenover de meeste andere regelingen mannen juist bevoordelen. In die zin kan de AWW als een compensatie voor structureel onrecht worden aangemerkt en is het dus vooralsnog helemaal niet nodig om de werking ook tot weduwnaars uit te breiden.

Dat het ene recht op het andere kan botsen, en dat op die regel voor grondrechten geen uitzondering bestaat, maakte R. de Winter duidelijk in zijn bespreking van een thema dat Coornhert, theoloog en jurist tenslotte, aangesproken zou hebben: de verhouding tussen het gelijkheidsbeginsel en de vrijheid van godsdienst. Dat godsdienstvrijheid aanleiding geeft tot de grofste discriminatie van bijvoorbeeld vrouwen (in de RK-kerk) is iets wat zich aan de werking van het wereldlijk recht lijkt te onttrekken. Waar het om de interne rituelen van de kerk zelf gaat, valt daar wellicht nog mee te leven, maar erger

wordt het volgens De Winter als het om maatschappelijke instituties als scholen of bejaardentehuizen gaat. Een eenduidig antwoord op de vragen die hij zichzelf had gesteld formuleerde De Winter helaas niet. De kwestie of het gelijkheidsbeginsel grenzen stelt aan de godsdienstvrijheid of andersom verzandde daardoor een beetje in casuïstiek en de algemene constatering dat men beide principes kan aanhangen, maar dat conflicten nooit uitgesloten zijn.

Het probleem van de botsende grondrechten kwam even later weer terug in het relaas van prof. Flinterman over de betekenis van het gelijkheidsbeginsel voor de bescherming van minderheden; dat alles, uiteraard, in internationaal perspectief bezien.

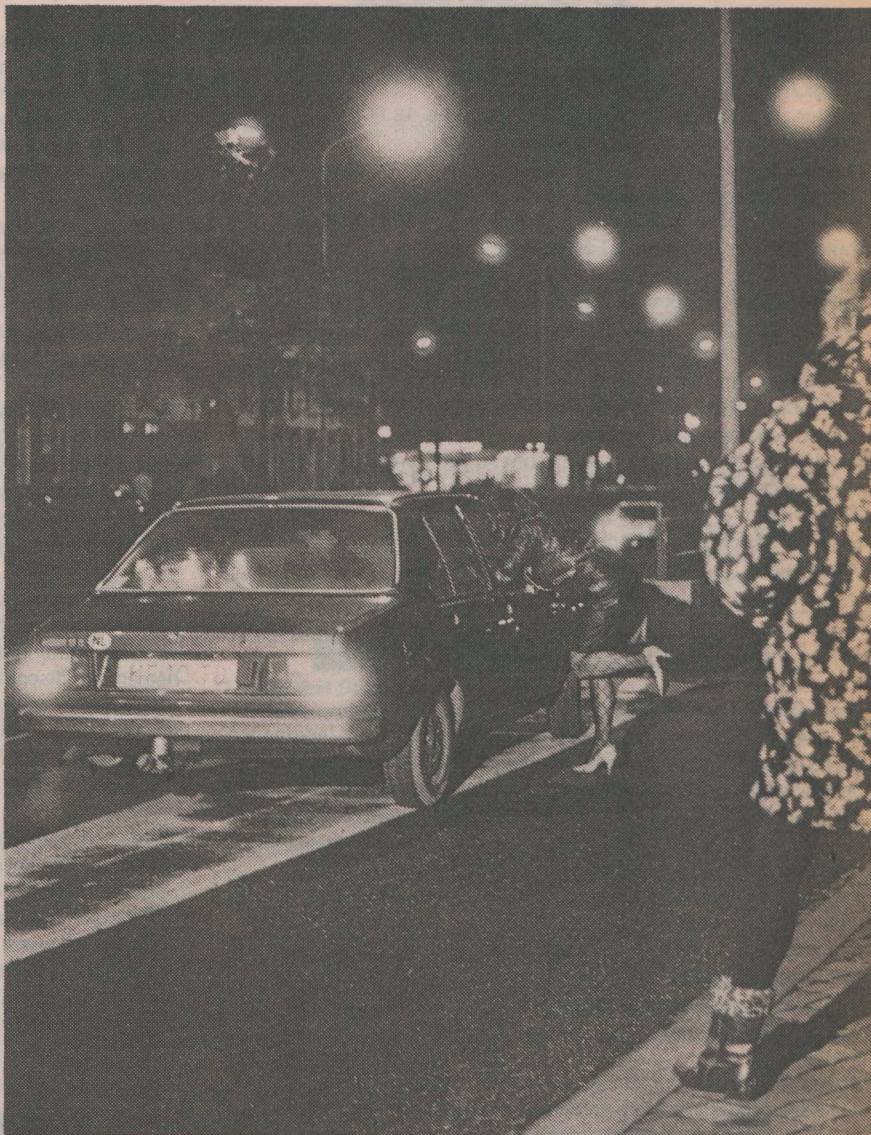
Minderheden in Europa dateren historisch gezien uit de tijd van Coornhert, de periode waarin zich nationale staten vormden wier grenzen oudere verbanden doorsneden, zodat zich aan weerskanten plotsklaps allerlei (religieuze, etnische, linguïstische) meerder- en minderheden bevonden. In de daaropvolgende eeuwen werd dat verschijnsel erkend en het gevaar van achterstelling en discriminatie in veel gevallen metterdaad door verdragen bestreden. Maar na de Tweede Wereldoorlog deed een nieuwe visie opgeld: de rechten van de mens werden individueel gedefinieerd en dienden dus individueel beschermd te worden. Op zichzelf zou dat voldoende waarborgen inhouden om groepsgewijze discriminatie tegen te gaan. Niet voor niets bevat noch het Handvest van de Verenigde Naties, noch de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens een verwijzing naar de problematiek van minderheden. Kort daarop werd die dwaling hersteld door aan een commissie de opdracht te geven beleidsvoorstellen voor de VN te ontwikkelen. Inmiddels zijn we veertig jaar verder en is zelfs het begrip 'minderheid' nog niet gedefinieerd. Vreemd is dat niet, want het terrein zit vol valkuilen. Zo dient er een scherp onderscheid gemaakt te worden tussen een minderheid en een volk, want voor die laatste categorie kent het internationale recht het recht op zelfbeschikking en daarmee op afscheiding. Wordt die status aan minderheden toegekend, en in veel gevallen zou het begrip volk alleszins adequaat

zijn, dan is de beer los, nota bene met een officiële sanctie van de VN. Ondanks deze definitieve moeilijkheden is er wel het een en ander bereikt, onder andere een paragraaf in het VN-verdrag inzake Burger- en Politieke Rechten van 1966, waarin aan minderheden het recht op beleving van de eigen cultuur, godsdienst en taal wordt toegekend. De betrokken staten moeten dat recht respecteren. Al met al heeft de VN nog weinig bijgedragen aan een oplossing van de problemen, vindt Flinterman, reden waarom hij pleit voor een actiever nationaal beleid waar dat maar mogelijk is. Het respecteren van minderheidsrechten kan passief uitgelegd worden, en wordt dat meestal ook. Waarom zou de overheid niet actief bevorderen dat minderheden inderdaad hun taal, godsdienst en cultuur praktiseren? Bij het gezelschap waar hij vorig jaar in grote trekken dezelfde speech uitsprak kreeg hij met dat pleidooi ongetwijfeld de handen op elkaar. Dat was de Fryske Akademie. In Maastricht had men andere associaties. "Een mooi, nee een prachtig verhaal van Flinterman", klomk het hier sceptisch uit de zaal, "maar wat als die eigen cultuur van een minderheid discriminatie van bijvoorbeeld vrouwen in zich draagt, zoals dat bij islamieten het geval is? Welk beginsel prevaleert dan?" Maar Flinterman liet zich niet voor één gat vangen.

De rechten van minderheden moeten altijd geïnterpreteerd worden in het licht van de rechten van de mens, repliceerde hij. "Bescherming van minderheden en hun cultuur mag nooit ten koste gaan van die beginselen."

Flinterman toonde zich met zijn slotstelling in al zijn voorzichtigheid nog de meest stoutmoedige van het drietal juristen achter de tafel in de Nieuwenhof. Daar viel tenminste een standpunt te beluisteren, iets wat in de rest van de verhalen zo demonstratief ontbrak. Wat overheerste was de docerende toon van lieden die eens rustig gaan uitleggen hoe recht en jurisprudentie met het onderwerp zijn omgesprongen. Iets meer van het polemische vuur waar Coornhert een belangrijk deel van zijn reputatie aan ontleende, had bij deze herdenking niet misstaan.

Wammes Bos

Tippelen, wel verboden voor prostituées en niet voor klanten: ongelijke behandeling? (Foto Franco Gori)

Bulletin

Bulletin wordt voor een deel verzorgd door de dienst Voorlichting. Kopij voor Bulletin moet via contactpersonen worden ingeleverd:

Vakgr./comm. FdAW: P. Galestin, Fac.Bur., Bredestraat 24, tel. 887487, voor woe. 12.00 uur.
Vakgr./comm./studiever. FdEW: B. Staveaux, Fac.Bur., Tongersestraat 53, tel. 888271, voor do. 12.00 uur.
Vakgr./comm./studiever. FdG: R. le Doux, Fac.Bur., Dr.v.Kleefstraat 25, tel. 888643, voor woe. 12.00 uur.
Vakgr./comm./studiever. FdGW: A. Bastiaens, Bur.Onderwijs, Lenculenstraat 14, tel. 887388, voor woe. 12.00 uur.
Vakgr./comm./studiever. FdR: M. de Heer, Fac.Bur., Zwingelput 4, tel. 887041, voor woe. 13.30 uur.
Studenten(sport)ver./Studentenpastoraten: N.Plompen, Stud.zaken, Lenculenstraat 26, tel. 887354, voor woe. 16.00 uur.
Instituten behorend bij een faculteit: bij de facultaire contactpersoon.
 Berichten voor onderdeel 'Universiteit Algemeen' en 'RL Agenda' inleveren bij H.Vermeer, Voorlichting, Bouillonstraat 3, tel. 887172, voor vrij. 12.00 uur.
Externe berichten worden alleen opgenomen als er plaats is. Informatie: H.Vermeer, Voorlichting, tel. 887172.

UNIVERSITEIT ALGEMEEN

Promotie Mw.mr. E. Steyger

Mr. Steyger verdedigt op 1 november haar proefschrift 'Medezeggenschap op ondernemingsniveau inzake veiligheids- en gezondheidsaangelegenheden in de Europese Gemeenschap'. Promotores zijn prof.dr. A.T.J.M. Jacobs en prof.mr. A.J.C.M. Geers. Het onderzoek van mr. Steyger richt zich met name op de vraag of het mogelijk is een Europese regeling te ontwikkelen voor medezeggenschap bij veiligheid en gezondheid in de onderneming, die verder gaat dan alleen informatie- en consultatievoorschriften. Om daaromtrent een conclusie te bereiken zijn de verschillende wetten en praktijken die in de lid-staten bestaan vergeleken. Daarnaast is onderzocht welke rechtsbasis een dergelijke regeling zou kunnen hebben.

Fonds

De Stichting Fonds Doctor Catharine van Tussenbroek heeft als doel het wetenschappelijk werk en de wetenschappelijke opleiding van Nederlandse vrouwen te bevorderen. In 1991 zijn enkele subsidies van maximaal f 2500 beschikbaar voor vrouwen met doctoraal (of gelijkwaardig) examen. De subsidies worden toegekend als bijdrage in de kosten van een scherp omschreven onderdeel van een promotie(voor)onderzoek of ander onderzoek of het volgen van een (korte) postdoctorale opleiding aan een instelling voor wetenschappelijk onderwijs in het buitenland. Voor drukkosten van een proefschrift wordt maximaal f 1000 toegekend. Aanvragen op aanvraagformulieren voor 15 februari 1991 indienen bij het secretariaat van het Fonds, Postbus 1812, 2280 DV Rijswijk. Info en aanvraagformulieren schriftelijk bij het secretariaat van het Fonds.

PC-Shop verhuist

In verband met de verhuizing van een groot deel van de dienst Informatie, Communicatie en Automatisering (ICA) zal de PC-shop op 6 en 7 november gesloten zijn. Vanaf 8 november kunt u de PC-shop bereiken op het nieuwe adres: Looiersgracht 14, tel. 887563/887564.

Reiskostenvergoeding

Het Ministerie van Binnenlandse Zaken heeft per 1 november 1990

diverse vergoedingsbedragen veranderd. Het bedrag van de daggeldvergoeding per vol etmaal was f 163,-, wordt f 166,-. De toeslagpercentages voor lunch en diner worden gewijzigd van 10 en 18 in resp. 11 en 17. Dit geldt voor de reisbeschikkingen binnen- en buitenland. Overnachting was 48% blijft 48%; ontbijt (6-8 uur) was 6% blijft 6%; lunch (12-14 uur) was 10% wordt 11%; diner (18-20 uur) was 18% wordt 17%.

De bedragen voor autovergoeding per afgelegde kilometer zijn ongewijzigd gebleven: bij autogebruik zonder motivatie f 0,18 per km; met motivatie f 0,64 t/m 5.000 km; f 0,47 5.001 t/m 10.000 km; f 0,35 10.001 t/m 20.000 km; f 0,32 vanaf 20.001 km. Blanco reisdeclaraties binnen- en buitenland kunnen worden besteld bij het Magazijn, BMC. Informatie FED tst. 702.

Oproep proefpersonen

Voor onderzoek naar de (micro)circulatie bij diabetes patiënten worden gezonde mannelijke vrijwilligers gezocht voor onderzoek naar de doorbloeding van de onderarm. Duur: 1 dag van 8-14 uur. Financiële vergoeding wordt gegeven. Info: Int.Geneeskunde, werkgr. Endocrinologie, A.Houben, tel. 862565 (bgg 862098).

Voorlichting op school

Studenten die van hun oude school een aanvraag krijgen om studievoorlichting te komen geven, wordt verzocht contact op te nemen met de contactpersoon van hun faculteit (FdEW: mw.M.Beekman, Fac.Bureau, tel. 888829; FdG: Bureau Onderwijs, tel. 888188; FdGW: mw.Ph.Breevoort, Bureau Onderwijs, tel. 887225; FdR: mw.E.Beurskens, vakgr. Metajuridica, tel. 887020) of met mw.H.Kusters, dienst Voorlichting, tel. 887085.

Joods ontmoetingscentrum

Sinds april 1989 heeft Maastricht een Joods ontmoetingscentrum, opgezet voor personen met een joodse (groot)ouder of partner. Het functioneert onafhankelijk van kerkgenootschappen, heeft geen politieke, religieuze of commerciële bindingen. Iedere derde zondag van de maand zijn er bijeenkomsten met culturele activiteiten. Aanvang 15.00 uur. Entree incl. consumptie f5,- per volwassene. Info tijdens kantooruren: 020-730629 toestel 225.

UNIVERSITEITSRAAD

VERKIEZING MEDEZEGGENSCHAPSCOMMISSIE (MC) FACULTEIT DER GENEESKUNDE (FdG) 1990

Op 18 oktober 1990 heeft het Centraal Stembureau de ingediende kandidatenlijsten voor de in 1990 te houden verkiezing voor de MC van de FdG geldig verklaard, en besloten de op die lijsten voorkomende kandidaten te handhaven. Daarmee zijn voor genoemde verkiezing de volgende personen kandidaat:

* Lijst 1: AbvaKabo/CFO:

Arno Lataster; Yvonne U. Stevens; Jan Aerts; Charles van Beveren; Wiel Debie; Carla Fröberg; Fien van Deurse; Johan Hekking; Eugène Wintjens; Wijnand Raaijmakers; Paul Lemmens en Cees Schröder;

* Lijst 2: VAWO/CMHF:

Peter Frederik; Adriaan Duijvestijn; Wim Engels; Marc de Baets; Ton van den Bogaard; J.J.C.B. Bremer; Rob van Diest; Maarten Dormaar; J. Drukker; H.C. Hemker; Wim Hermens; Rob Reneman; Dick Slaaf en Frans Thors;

* Lijst 3: O.B.P.-collectief

Paul Bomans; Peter Geurten; Bernadette Kop-Klaassen; Peter

Dormans; Joyce Angenent; Peter Brands; Claire Bollen; Caroline Tyssen en Theo van der Nagel.

In totaal dus 35 kandidaten voor 9 zetels.

Tegen het besluit van het Centraal Stembureau als bovenbedoeld kan t/m 31 oktober 1990 bezwaar worden aangetekend bij de MC van de FdG. Het daartoe benodigde formulier is verkrijgbaar bij de secretaris van het Centraal Stembureau, G. Hensen, kamer 0026B, Oud Gouvernement, Bouillonstraat 3.

Op uiterlijk 15 november 1990 zullen de stempapieren worden verzonden naar het huisadres van de kiezers. De stempapieren bestaan uit: een stembiljet, een aanwijzing bij het stemmen en een retourenveloppe.

De retourenveloppe met stembiljet dient uiterlijk op 29 november 1990 te 17.00 uur in het bezit van het Centraal Stembureau te zijn. U kunt de retourenveloppe met stembiljet als volgt aan het Centraal Stembureau doen toekomen:

* per interne post (i.v.m. besparing op portiekosten) verdient dit de voorkeur;

* deponeren in de stembussen (ook dit verdient de voorkeur) die van 16 t/m 28 november 1990 op de volgende plaatsen aanwezig zijn:

* BMC, kamer P. Muller;

* Randwijck, receptie;

* via de PTT (voor degenen die in het buitenland woonachtig zijn geldt dat zij de retourenveloppe dienen te frankeren!).

Nogmaals: uit een oogpunt van kostenbesparing verzoeken wij u zoveel als mogelijk gebruik te maken van de interne post of van de stembussen.

Mocht u geen stempapieren hebben ontvangen (dit kan altijd gebeuren), dan kunt u t/m 28 november 1990 tot 17.00 uur een duplicaat van u stempapieren krijgen bij de secretaris van het Centraal Stembureau, kamer 0026B, Oud Gouvernement, Bouillonstraat 3. U moet zich in dat geval wel kunnen legitimeren.

Op vrijdag 30 november 1990 zal het Centraal Stembureau vanaf 09.00 uur, in kamer 1.019 Oud Gouvernement, Bouillonstraat 3, in een openbare zitting de uitslag bepalen.

De officiële uitslag zal eveneens op vrijdag 30 november 1990, in een openbare zitting van het Centraal Stembureau, bekend worden gemaakt, en wel in het **Kruithuis** (locatie Tongersestraat 53). Mocht u over e.e.a. nog inlichtingen wensen, neem dan contact op met de secretaris van het Centraal Stembureau.

UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK

Bibliotheekinstructie

Iedere eerste maandag van de maand wordt er om 14.00 uur bibliotheekinstructie gegeven in de bibliotheeklocaties AZM/BMC, Bonnefanten en Randwijck. Eerstvolgende keer: **maandag 5 november**. Vooraf inschrijven bij de uitleenbalie is gewenst.

Openingstijden Universiteitsbibliotheek

Bibliotheek Bonnefanten ma, wo, do, vr: 9.00-18.00 uur

di: 9.00-21.00 uur za: 10.00-14.00 uur

Studielandenschap Economie

ma t/m do: 9.00-21.00 uur vr: 9.00-18.00 uur za: 10.00-14.00 uur

Studielandenschap Rechten

ma t/m do: 9.00-23.00 uur vr: 9.00-21.00 uur za: 10.00-17.00 uur

Bibliotheek Jezuiten (m.i.v. 1 oktober 1990)

di, wo, do: 9.00-12.00 uur

Bibliotheek AZM/BMC

ma t/m do: 9.00-21.00 uur vr: 9.00-18.00 uur za: 10.00-14.00 uur

Bibliotheek Randwijck

ma t/m do: 9.00-19.00 uur vr: 9.00-18.00 uur za: 9.00-14.00 uur

Studielandenschap Geneeskunde/Gezondheidswetenschappen

ma t/m do: 9.00-21.00 uur vr: 9.00-18.00 uur za: 10.00-16.00 uur

Bibliotheek Vijverdal ma t/m vr 9.00-13.00 uur

BUREAU BUITENLAND

European Student Fair

Van 19 t/m 23 maart 1991 vindt in Brussel de European Student Fair plaats. Deze beurs heeft als doel jonge Europeanen te informeren over studiemogelijkheden in het Europees en internationaal hoger onderwijs. Parallel aan deze beurs vindt van 19 t/m 22 maart het 'Meeting-forum on Mobility in Europe' plaats in Brussel. Doel van deze meeting is informatie te verstrekken over nieuwe en bestaande Europese programma's voor mobiliteit in het hoger onderwijs en contacten te leggen met toekomstige Europese partners in deze programma's. Meer informatie: Ina Engelen, tel. 887211.

Openingstijden

Het spreekuur voor studenten wordt gehouden op woensdag- en vrijdagochtend van 09.00 - 11.30 uur in de Studie-infotheek van Studentenzaken, Oud-Gouvernement, ingang Lenculenstraat, kamernr. 0311.

PERSONEEL

Ziektekostenverzekering

Zoals eerder bericht is de overeenkomst voor collectieve ziektekostenverzekering met OHRA door het College van Bestuur per 1 januari 1991 beëindigd. Dit heeft tot gevolg dat de medewerkers die bij OHRA via de collectieve overeenkomst van de RL tegen ziektekosten verzekerd zijn op 1 januari onverzekerd zijn als ze zelf niet voorzien in een verzekering per 1 januari 1991.

AGENDA

Informatie over promoties en inaugurele redes: Rectoraat, 887210/887096

05-11 Bibliotheekinstructie Bibl. AZM/BMC, Bonnefanten en Randwyck, 14 uur

06-11 Lezing door historicus W.Roebroeks over Tienduizend generaties geleden. Info: Studium Generale, 887540/7541

07-11 Avond gewijd aan Marsman.

Collegezaal, Zwi4, 20 uur. Info: Studium Generale, 887540/7541

08-11 Congres over Lokale gezondheidsinitiatieven. Maaspaviljoen, 10-17 uur. Info: GVO 887334

14-11 Symposium mbt gezondheidszorg 'Zorg dat je het in de hand houdt'. Info/aanm.folder: E.Breevoort, EGZ, tel. 887461. Auditorium Randwyck, P.Debyeplein 1, 13-17 uur

15-11 t/m 16-11 Cursus Leidinggeven in professionele organisaties. Info: PHO FdGW: 887396

15 t/m 17-11 Int.Conference on Access Surgery. Mecc, Maastricht. Info: Heelkunde, AZM, 866666

15-11 Inauguratie prof.dr. J.L.H.Evers. Aula, Ts53, 16 uur

15-11 Psychiatrisch colloquium. M.Egyedi 'Post-partale psychopathologie'. Zaal Posjet, Vijverdal, 20.00 uur. Info: Klin.Psychiatrie, 685329

16-11 Inauguratie prof.mr.A.Geers. Aula, Ts53, 16 uur

16-11 Symposium over kennistransfer en de samenwerking tussen de universiteiten Aken/Luik/Maastricht en het bedrijfsleven in de Euregio. Info: R.Vleugels, IEB, WTS 887122

20-11 Lezing door dr. de Veer 'Pleidooi voor biologische kankerbestrijding'. Auditorium Randwyck, P.Debyeplein 1, 16-17.30 uur.

Leden Reflex f 1,50; niet leden f 2,50

22-11 Promotie C.Ruissen. Aula, Ts53, 14 uur

22-11 Promotie P.Höppener. Aula, Ts53, 16 uur

23-11 Inauguratie prof.dr.S. de Lange. Aula, Ts53, 16 uur

21-11 Avond gewijd aan de dichter Leopold. Info: Studium Generale, 887540/7541

28-11 Avond gewijd aan de dichter Nijhoff. Info: Studium Generale, 887540/7541

29-11 Lustrumcongres FdGW. Uitreiking Catharina Pijls Prijs. MECC, 9-16.30 uur. Info: A.Simon, 887254

30-11 Inauguratie mw.prof.dr.H.Huijjer-Abu Saad. Aula, Ts53, 16 uur

03-12 Bibliotheekinstructie Bibl. AZM/BMC, Bonnefanten en Randwyck, 14 uur

06-12 Promotie mw.C.Verkeste. Aula, Ts53, 14 uur

06-12 Promotie P.Boekkooi. Aula, Ts53, 16 uur

07-12 Promotie H. vanHuissing. Aula, Ts53,

14 uur

07-12 Promotie G.Muijsers. Aula, Ts53, 16 uur

12-12 Uitreiking Chevalier de la L_gion d'Honneur door de Franse ambassadeur in Nederland Dhr. J.-R.Bernard aan prof.dr.H.C.Hemker. Feestzaal, Bou3, 17 uur

13-12 Promotie R. van Gelooven. Aula, Ts53, 16 uur

14-12 Promotie R.Huijsman. Aula, Ts53, 14 uur

14-12 Promotie Mw.L. van de Goor. Aula, Ts53, 16 uur

17-12 Afscheidssymposium prof.dr. F.Bosman, 13-17 uur. Info: 888584/888585

20-12 Promotie Mw.N.Rehrer. Aula, Ts53, 16 uur

20-12 Psychiatrisch colloquium, zaal Posjet, Vijverdal, 20-20.30 uur H.Struyker Boudier & B.Jansen 'Time series measurements of blood pressure'; 20.30-21 uur W.Machleidt 'Changes in power spectra in the EEG induced by emotions'; vanaf 21.15 uur discussion about experimental approaches of complex biological processes with non-linear procedures. Info: Klin.Psychiatrie, 685329

24-12 Verplichte ADV-dag RL gesloten

25-12 Eerste kerstdag RL gesloten

26-12 Tweede kerstdag RL gesloten

27-12 Verplichte ADV-dag RL gesloten

Bulletin

Door het College van Bestuur is inmiddels met DEL verzekeringen een overeenkomst voor een collectieve ziektekostenverzekering aangegaan. Elke medewerker heeft daarover op zijn/haar werkadres informatie ontvangen. De collectieve verzekering van DEL verzekeringen is zeer aantrekkelijk geprijsd, kent een uitgebreid pakket, terwijl toetreding tot die verzekering tot 1 maart 1991 mogelijk is zonder medische selectie. Blijkens van de Kooyman Groep verkregen informatie verloopt het aantal aanmeldingen zeer verspoedig. Aanmelding geschiedt via het aanvraagformulier dat moet worden ingezonden aan de Kooyman Groep. Aanvraagformulieren zijn verkrijgbaar bij de dienst P&O (tel 7177).

Medewerkers die op dit moment nog bij ENZICO tegen ziektekosten verzekerd zijn en wensen toe te treden tot de overeenkomst van het College met DEL verzekeringen, dienen zelf de verzekering met ENZICO te beëindigen. Opzegging van de ENZICO-verzekering is in het algemeen nog mogelijk tot 1 december (raadpleeg de polis!).

Op 20 en 21 november zal de heer C. van der Mei van de Kooyman Groep, vanaf 9.30 uur in kamer 0106, Bouillonstraat 3, aanwezig zijn om eventuele vragen over de ziektekostenverzekering bij DEL verzekeringen te beantwoorden. U kunt daar dan ook het aanmeldingsformulier inleveren. Voor het maken van een afspraak met de heer Van der Mei kunt u contact opnemen met de dienst P&O (tel 7177).

VACATURES

Schriftelijke sollicitaties onder vermelding van het vacaturenummer op brief en envelop binnen 10 dagen richten aan de dienst Personele Zaken.

Interne vacatures gelden uitsluitend voor medewerkers van de RL.

Interne vacature 157

Bij de vakgroep Humane Biologie is plaats voor een

laboratorium assistent(e) full time

MLO klinische chemie of biochemie.

De laboratorium assistent(e) zal worden ingezet bij een onderzoeksproject naar de relatie tussen voeding en zwangerschap. De werkzaamheden zullen bestaan uit het verzamelen van bloedmonsters en de voorbereiding daarvan voor vetzuurbepalingen. Daarnaast zal assistentie verleend worden bij monsteradministratie en analyse.

Aanstelling geschiedt voorlopig voor 1 jaar. Verlenging is niet uitgesloten.

Salaris:

maximaal f 2.656,— bruto per maand (schaal 3).

Info:

mw. A.C. van Houwelingen, vakgroep Humane Biologie 043-888593.

Interne vacature 158

Binnen onze instelling draagt de Financieel Economische Dienst (FED) zorg voor ondersteuning van faculteiten, diensten en het centrale universiteitsbestuur op financieel en economische gebied. De FED bevindt zich in de afrondende fase van een reorganisatieproces. Kernthema's voor een zich vernieuwende FED zijn: klantgerichtheid en slagvaardigheid. De FED bestaat uit 2 administratieve afdelingen en een afdeling financieel-economisch beleid en beheer. Deze laatste afdeling heeft als taak de beleidsadvies en ondersteuning op financieel-economisch gebied van de faculteiten en het centrale instellingsbestuur. Hierbij gaat het zowel om de koppeling tussen beleid en beheer, als om de trajecten begroting en budgettering. Binnen deze afdeling in ontwikkeling bestaat een vacature voor een

financieel medewerker m/v full time

Naast een aantal directe taken verricht deze medewerker ondersteunende taken ten behoeve van de teamleider en de contactpersonen van de FED ten behoeve van de faculteiten.

Taken:

- verricht cijfermatige analyse-werkzaamheden t.b.v. begrotingsvoorbereiding, -uitvoering en -evaluatie en verleent algemene ondersteuning in dit traject;
- draagt zorg voor het opbouwen en onderhouden van een aantal centrale gegevensbestanden (op pc);
- ondersteunt het beheer van een aantal centrale budgetten;
- handelt in een aantal gevallen correspondentie af met betrekking tot (technische) budgetmutaties/correcties en bijv. standaard subsidieaanvragen;
- is tijdens pieksituaties flexibel inzetbaar binnen de teamwerkzaamheden;
- draagt zorg voor centrale fbb-archivering en bouwt in een aantal gevallen centrale dossiers op;
- ziet toe op een juiste verwerking van budgetmutaties in de financiële administratie.

Functie-eisen:

- minimaal een meao-niveau (bedrijfseconomische richting)
- een ruime ervaring op het werkterrein
- nauwkeurigheid en accuratesse
- kennis en ervaring met pc-toepassingen (Symphony).

Salaris:

maximaal f 4.258,— bruto per maand (schaal 8).

Info:

dhr. R. Frederix, tel. 888708/721

Interne vacature 159

Bij het Bureau Onderwijs van de Faculteit der Economische Wetenschappen bestaat de vacature:

jurist/secretaris van de examencommissie (0.5) m/v

voor de ondersteuning van de Examencommissie.

Bij gelijke geschiktheid gaat de voorkeur uit naar een vrouw.

Taken:

- het verder ontwikkelen van examenreglementen en andere regelingen voor studenten (juridisch en redactioneel);
- de voorbereiding en verslaggeving van vergaderingen;
- de afhandeling van correspondentie;
- de voorbereiding van examenbeslissingen (w.o. controle op gegevens);
- diverse secretariële werkzaamheden.

Vereisten:

- doctoraal examen Recht;
- bij voorkeur 3 jaar relevante ervaring;
- goede contactuele vaardigheden;
- goede schrijfvaardigheid;
- vermogen om zelfstandig te werken, binnen een klein team en in een complexe organisatie;
- leeftijd vanaf 30 jaar.

Aanstelling:

- in beginsel voor de duur van 3 jaar; wellicht daarna verlenging/vast dienstverband;
- werktijden (20 uur per week) in overleg;
- salaris, afhankelijk van opleiding en ervaring, minimaal f 3.315,- en maximaal f 5.442,- bruto per maand (schaal 10 BBRA-1984);
- indiensttreding: zo spoedig mogelijk.

Inlichtingen: mw. I. Wijk (hoofd Bureau Onderwijs) tel. 888844 of dhr. P. de Gijzel (voorzitter examencommissie) tel. 888113.

Interne vacature 160

Bij de sectie Internationaal Management/Organisatie van de vakgroep Bedrijfseconomie is vacant de functie van

toegevoegd docent (m/v)

Taken:

- meewerken aan de voorbereiding en uitvoering van het onderwijs met name vanuit internationaal perspectief (o.a. het nader uitwerking van het curriculum, het vervaardigen van studiemateriaal en het begeleiden van onderwijsgroepen en van vaardigheidstrainingen);
- in overleg deelnemen aan onderzoek;
- het verrichten van algemene en bestuurlijke werkzaamheden.

Eisen:

- doctoraal examen in relevante studierichting (bijv. bedrijfseconomie, bedrijfskunde, internationaal management, - internationale - economie);
- enige onderwijservaring;
- goede talenkennis, i.h.b. Engels.

Arbeidsvoorwaarden:

- salaris: afhankelijk van ervaring, in schaal 10 BBRA-1984 vanaf f 3.315,- bruto per maand;
- aanstelling is vooralsnog tot 31 maart 1991 (mogelijkheid tot verlenging is niet uitgesloten).

Inlichtingen:

Prof. dr. I. Bamberger (hoogleraar Internationaal Management), tel. 888268/888823.

Interne vacature 161

Bij de vakgroep Fysiologie kan per 1 januari 1991 geplaatst worden een Biomedisch onderzoeker (post-doc) m/v voor het verrichten van dierexperimenteel onderzoek naar het mechanisme van de opname van vetzuren door de hartspeer onder normale en pathofysiologische omstandigheden. Het onderzoek wordt uitgevoerd in een multidisciplinair team binnen het Instituut Hart en Vaatziekten.

Voor deze functie zoeken wij een zelfstandig en creatief onderzoeker met:

- een academische opleiding in de (cel)biologie, biochemie, geneeskunde of aanverwante studierichting, recent afgesloten met een promotie
- bij voorkeur ervaring met moleculair-biologische en/of weefselweektechnieken en kennis van het vetzuurmetabolisme.

Aanstelling geschiedt voor een periode van 2 jaar, met de mogelijk-

heid van verlenging voor eveneens 2 jaar.

Salaris: max. f 6.376,- bruto per maand (max. schaal 11 BBRA 1984).

Inlichtingen: dr. J. Glatz, tel. 888571/889474.

STUDENT EN ZAKEN

Studentendecanen

Het Bureau Studentendecanen biedt studenten advies en begeleiding bij allerhande vragen en problemen. Open spreekuur: di.+ do. 14.00-16.00 u., wo. 17.00-19.00 u. Bou3, k.0310B. Tel. spreekuur ma. t/m vr. 13.30-14.00 u., Tel. 887354. Openingsstijden secret. ma. t/m vr. 13.30-16.00 u., Tel. 887354 (ook voor afspraken).

Studie-Infotheek

Laatste aanwinsten! Vele nieuwe studiegidsen WO en HBO, post-acad. en post-HBO. Elseviers Studie-almanak 90/91, poenboek 90/91, Kinderbijslag t/m studiefinanciering 90/91, Studiewegen, Martens gids voor Studie en Beroep, Kluwergids voor studerende en informatie inz. voorlichtingsdagen WO en HBO, vacatures. Openingsstijden: ma. di. en do. 14.00-16.30 u. en wo. 16.00-19.00 u. en vr. 09.00-12.00 u. Len.26, k.0311, Tel. 887351.

Steunpunt Studiefinanciering

Het Steunpunt Studiefinanciering Maastricht geeft algemene en individuele informatie en advies aan al degenen in de regio, die te maken hebben/krijgen met vormen van studiefinanciering en centrale inning van lesgeld, ongeacht onderwijssoort of onderwijsinstelling. Deze info wordt verstrekt per telefoon (06-lijnen), aan de balie en op voorlichtingsbijeenkomsten. Brochures en formulieren zijn aan de balie te verkrijgen. Openingsstijden: ma. t/m vr. 09.00-12.00 u. en 14.00-16.00 u., tel. 06- 3212151, Len.26.

Centrale Studentenadministratie

Openingsstijden telefoon en balie: vanaf 01-11-1990 gelden, tot nader order, voor de Centrale Studentenadministratie de volgende gewijzigde openingstijden: ma. t/m do. 14.00-16.00 u. en vr. 09.00-12.00 u. Len.26, Tel. 887979.

Nsem

Het spreekuur rechtspositie is voor studenten die vragen hebben over of problemen hebben met: de harmonisatiewet; studiefinanciering; auditorenfonds; examenreglement; etc. Tevens verkoop poenboek, de gids over studiefinanciering. Elke di. wo. en do. tussen 11.30 en 13.30 u., NSEM-kamer, Len. 26. Tel. 887142.

Koko-agenda

Di. 6 nov. 20.30-22.30 u. Video "Casualties of War" f 1,50
Wo. 7 nov. 21.30 u. Smartlappenfestival. Inschrijven op de kroeg.
Vr. 9 nov. Stepdropping. Informatie bij EMAB
Bijna elke vrijdagmiddag kroegborrel door dispuuten georganiseerd.

Ichthus

Wo. 7 nov. 19.30 u. Thema-avond: "Wie is Jezus ook al weer?" Voor maaltijd (18.00 u) opgeven bij Ellen, tel. 256509, lok.: Verwerhoek 46 (zijstr. Lenculenstraat)

Tafelstraat 13

04 nov. 10.45 u. Viering in de Celbroederskapel met de Citykerk (Brusselsestr.38)
Tel. 215651

AEGEE

2-4 nov. AEGEE-Environmental- WG- meeting Stuttgart
14-16 nov. East-West Relations- A New Era for Europe München
23-25 nov. Agora Bonn
Elke **1e di.** van de maand: Social Evening Tafelstraat 13 (ontmoeting met buitenl. studenten). Elke **di.** ledenborrel in de kroeg.
Info, inschrijving (Ook voor Team '90- ontmoeting in Milaan tussen multi-nationale ondernemingen en studenten 4-6 dec.) K. 2.033, Zw.4, dag. van 11.30-12.30 u. Tel. 887071 of 254723 (Marc).

Agenda SIB-Maastricht

okt.+nov. SIB Twente organiseert i.s.m. met Studium Generale een lezingenserie over Oost-Europa. Onderwerpen zijn o.a.: de rol van de televisie in de perestroika, Staat en Godsdienst en een Forumdebat over de toekomst van Europa.
12 dec. Thema-middag NMB-postbank te Amsterdam. 2 Lezingen inz. toekomst van het kapitalisme in Oost-Europa, (lunch en rondleiding door "NMB-kasteel"). Slechts toegankelijk voor SIB-leden, inschrijven noodzakelijk, **Snell** Deelname gratis.
Info: SIB Maastricht. Tel. 253495 M. Sweers of W. v.d. Werf, of schrift. via postbus 616, 6200 MD Maastricht.

STUDIUM GENERALE

Symmetrie in de bouwkunst

De lezingencyclus over symmetrie van Studium Generale wordt **do. 1 nov.** afgesloten door de Utrechtse kunsthistoricus R. Stenvert met een lezing over symmetrie in de bouwkunst (Collegezaal Zw.4, 20.00 uur). Het principe van de symmetrie heeft altijd een belangrijke rol gespeeld in de architectuur. In de gotiek was er tussen de symmetrie en de bouwopgave vaak een directe koppeling. Sinds de renaissance kwam in steeds sterkere mate de symmetrie op gespannen voet te staan met de functionaliteit van het bouwen. Ook bij gebouwen die op een onregelmatige plattegrond werden geconstrueerd, werd soms nog gepoogd om tot een symmetrische oplossing te komen.

Bulletin

Oermensen in Nederland

Het programma 'Oermensen in Nederland', georganiseerd in aansluiting op de gelijknamige tentoonstellingen in het Bonnefanten en het Natuurhistorisch Museum in Maastricht, wordt op **di. 6 nov.** afgesloten met een lezing van de historicus W. Roebroeks, getiteld Tienduizend generaties geleden. Het onderzoek van de vroegste fasen van de geschiedenis van de mensheid is een even fascinerende als ingewikkelde bezigheid. Archeologen die deze periode bestuderen worstelen met vele lastig te beantwoorden vragen. Hoofdprobleem is het 'vertalen' van de vondsten van botten en stenen in termen van menselijk gedrag: modern 'vergelijkingsmateriaal' voor de voorlopers van onze soort is er immers niet. Hoe kunnen archeologen in deze situatie toch nog zinvolle uitspraken doen over het gedrag van vroege mensachtigen? Aan de hand van voorbeelden uit het Belvédère-onderzoek, dat zich richt op sporen van een kwart miljoen jaar - d.w.z. tienduizend generaties - geleden, wordt op deze problematiek ingegaan.

In een beziel verband

I.s.m. de Thomas More Academie organiseert Studium Generale een lezingencyclus over de levensbeschouwelijke opvattingen van vier Nederlandse dichters. **Wo. 7 nov.** spreken de literatuurwetenschapper J. Goedegebuure en de filosoof P. Sars over de dichter Marsman (Collegezaal Zw.4, 20.00 uur). H. Marsman, die evenals de vorige week behandelde auteur Vestdijk grote waardering had voor Nietzsches gedachtegoed, neemt in zijn poëzie afstand van het Christendom en onderzoekt de mogelijkheid van een nieuwe ideologie die de plaats van het Christendom kan innemen. Marsman laat zich daarbij leiden, zo stelt Goedegebuure in zijn proefschrift Op zoek naar een beziel verband (1988), door een 'hemels heimwee'. De avonden over de dichters Leopold en Nijhoff zijn gepland op resp. **wo. 21 en 28 nov.**

LV&S

Basketbaltoernooi

6 nov. a.s. wordt een basketbaltoernooi gehouden in sporthal Randwijck van 22.00 - 24.00 u. Deelname maximaal 8 mixed teams. Deelname gratis voor sportkaarthouders, anderen betalen f 3,- p.p. Verdere informatie/inschrijven bij buro LV&S.

Squashtournoi

5 en 6 nov. a.s. wordt het squashtournoi R.L. 1990 gehouden in Squashcentrum E.v.d. Pluijm van ca. 16.00 - 19.00 u. Inschrijving uitsluitend voor sportkaarthouders bij buro LV&S.

Mededelingen M.S.T.V. Stennis

10 nov. a.s. 18.00 - 24.00 u. indoortennistoernooi Dousberg.
13 nov. a.s. 20.00 u. ALV cafe Tribunal.

Lagakari (lokatie d'n Avanceur)

Do. 1 nov. Nieuwe ledenavond
Do. 15 nov. Alg. ledenvergadering
Do. 22 nov. 3e Diësfest
Do. 6 dec. Pakjesavond
Do. 10 jan. Nieuwjaarsborrel

GENEESKUNDE

Najaarsconferentie PCAO

Zaterdag 24 november houdt de Protestants Christelijke artsen Organisatie haar najaarsconferentie. Thema: de dans rond het ei; aspecten van de moderne vruchtbaarheidstechnieken. Kosten f 10; studenten gratis. Medische Faculteit VU, Van de Boechorststraat 7, Amsterdam-Buitenveldert, 10.00 uur. Info/opgave: A.Harholt, Hugo de Grootstraat 62, 2613 TW Delft, tel. 015-140055.

Lezingen REFLEX

Op woensdag 31 oktober organiseert de commissie lezingen van Reflex een lezing in het auditorium van Randwijck. De lezing zal gehouden worden van half vier tot half zes. De spreker is Dr. D.E. Mendes de Leon. De lezing zal gaan over welvaartsziekten en de titel is "Welvaart en Welzijn". Info: Harry van Looij, tel. 882213 of 257190.

MFV Reflex organiseert een lezing door Dr. de Veer getiteld "Pleidooi voor biologische kankerbestrijding; 80% genezingskans!". Dr. de Veer heeft de balans opgemaakt van wat er op het terrein van de reguliere en alternatieve kankerbestrijding voorhanden is. Hij is tegen de meeste chemotherapie en kiest voor een combinatie van reguliere en biologische-homeopathische aanpak. Datum: 20 november. Tijd: 16.00-17.30 uur. Plaats: Auditorium Randwijck. Toegang: leden f 1,50, niet leden f 2,50. Verkoop kaartjes in trefcentrum en reflex kamer. Info: Ciska Buijs.

GEZONDHEIDSWETENSCHAPPEN

Kontaktpersoon Bulletin

M.i.v. 1 nov. is de nieuwe kontaktpersoon voor de rubriek Bulletin voor de Faculteit Gezondheidswetenschappen: Annemieke Bastiaens, Buro Onderwijs FdGW, Len.14., k.0001, tel. 887388.

Herkansingstoets SPSS

De herkansingstoets SPSS vindt plaats op 9 nov. a.s. (Dus **niet** op 7 november, zoals eerder was vermeld). 9.00-11.00u. in het auditorium (0122), Randwijck. Alleen de handleiding SPSS mag gebruikt worden tijdens de toets.

MINI-SYMPOSIUM

Het symposium "Zorg, dat je het in de hand houdt" wordt georganiseerd in het kader van blok 3.2.1. Beheersing van de FdGW. Hoofdonderwerp is de beheersing van personeel, patiënten en middelen in de Nederlandse gezondheidszorgorganisaties. Een vijftal sprekers zal vanuit diverse gezichtspunten het genoemde onderwerp nader belichten. Geïnteresseerden kunnen een (aanmeldings)folder aanvragen bij: mw. E. Breevoort, Vakgroep EGZ. Tel: 887461. Aan te melden vóór 8 november a.s. Deelname is beperkt. Nadere informatie: Tijd: 14 november a.s. van 13.00 tot 17.00 uur. Lokatie: Auditorium, Randwyck. Kosten: studenten 3.2.1.: gratis. Overige studenten: f 25,-. Overige deelnemers: f 75,-. Gelieve over te maken op bankrekening 85.93.99.400 t.n.v. Rijksuniversiteit Limburg te Maastricht o.v.v. budgetnummer 5-38620.

NSEM

Het bijvakblokkenboekje is weer uit. Dit boekje kan je gebruiken naast de studiegids. Het geeft een mening over de kwaliteit van de blokken weer, nav. een evaluatie bij studenten die dit blok afgelopen jaar doorlopen hebben. Kijk in je postvakje! Anders kun je er één afhalen op de NSEM-kamer. Lenculenstraat 26. Open maandag t/m vrijdag van 11.30-13.30.

ECONOMISCHE WETENSCHAPPEN

Mededeling

Zoals u weet gaat de inschrijfplicht voor de toetsen in op **1 november 1990. Dit houdt in dat u zich moet inschrijven voor alle toetsen die plaatsvinden na 1 november 1990.** Aangezien ik niet in staat ben geweest om u tijdig inschrijfformulieren ter beschikking te stellen, is in overleg met de Vaste Commissie voor de Examens het volgende besloten: voor alle toetsen die aan het einde van blokperiode 2 plaatsvinden, geldt een (eenmalige) uitzondering op de inschrijftermijn van 4 weken. Studenten die aan deze toetsen willen deelnemen kunnen zich **tot en met vrijdag 9 november 1990 inschrijven.** Alle

inschrijfformulieren die na 9 november ingediend worden worden **niet** in behandeling genomen. Dit is *niet van toepassing* op de studenten die deelnemen aan de *herkansing Europese Integratie (16-11-90)* en de *literatuurtoets BIK (19-11-90)*.

Voor alle andere toetsen geldt dat u zich 4 weken voor de toetsdatum moet inschrijven middels een inschrijfformulier. Indien u na inschrijving toch niet aan de toets deel wil nemen, dient u zich schriftelijk bij het Bureau Onderwijs (t.a.v. Peter Zijlstra, Coördinator Examens) af te melden.

De volgende toetsen vinden plaats aan het einde van blokperiode 2 :

30 november 1990 : bloktoets 1.2., 2.2., 3.2.

3 december 1990 : Wiskunde deelttoets jaar 1

Banken en Spaarbanken

Jaarverslag v.e. Multinational

Herkansing Engels IM jaar 2

4 december 1990 : Statistiek II.1.

Adviesprocessen

Int. Financial Management

Informatiemanagement

Coördinatie v.d. Economische Politiek

Studentnamen en -examennummers naar Reductiebureau

In het kader van de samenwerking van de Faculteit der Economische Wetenschappen met het Reductiebureau Economie (voor de distributie en verkoop van secundair onderwijsmateriaal), is de faculteit voornemens het Reductiebureau een geautomatiseerd bestand van

studentnamen en -examennummers (van economiestudenten)

te leveren. Het Reductiebureau zal deze gegevens benutten voor haar administratie van secundair onderwijsmateriaal en boeken. De faculteit zal géén adressen en/of telnr. van studenten aan het Reductiebureau verstrekken en zal het Reductiebureau een verklaring van geheimhouding laten ondertekenen. Studenten die bezwaar hebben tegen opname van hun naam en examennr. in het Reductiebureau-bestand, kunnen dit kenbaar maken aan de Onderwijsbalie van Bureau Onderwijs FdEW (tijdens reguliere openingstijden) of via een brief in de brievenbus van Bureau Onderwijs (naast kamer 3077). Bezwaren dienen **vóór maandag 19 november 1990** bij Bureau Onderwijs gemeld te zijn. Op die datum zal het bestand aan het Reductiebureau overhandigd worden.

EFM-agenda

12.11 Emperor-lezing door Pacific Basin invest NV over "International investments far east".

14.11 Alfa excursie naar de Nederlandsche Bank.

16.11 Emperor-excursie naar Shell

20.11. 11.00 Alfa lezing door dr. S. Bergsma, groepsraadlid AKZO

22/23.11 Emperor-excursie naar Parijs

26.11 Emperor-excursie naar Volvo car

Meer informatie over deze activiteiten is te verkrijgen via telnr. (043) 888756 of 888740 of tijdens de kantooruren (in kamer 0084 en 0085)

RECHTSGELEERDHEID

Overheid

di 6 nov 10.30 uur Mabi bioscoop: kollege

vr 9 nov 10.30 uur Staarzaal: kollege

Recht, Markt en Staat

woe 7 nov 13.00 uur Staarzaal: kollege

Bedrijf

woe 7 nov 15.30 uur Staarzaal: kollege

Voorlichting

zaterdag 10 november voorlichting

In het kader van het 200-jarig bestaan van de Stadsschouwburg in Maastricht is nu ook onze bonbon als beste geselecteerd

Friandises

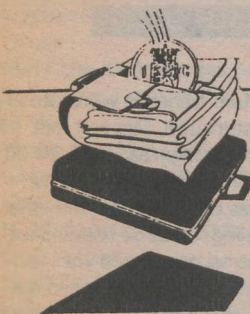

Chocolatier

De vermaarde pralines van Maastricht

Wycker Brugstraat 55, Maastricht

Begin nu te sparen voor de studiekosten van uw kind !

Studeren kost veel, heel veel. Met het **Verzekerd-Studie-Plan** weet u zeker dat er straks genoeg geld is voor de studie van uw kind.

We vertellen u er graag meer over.

VOF Groucho's A & A Assurantiën
Bogaardenstraat 43
6211 SN Maastricht
043-211919/217896

Autorijschool Dorsers

doet het met garantie

Jawel, indien u de eerste keer niet slaagt voor het rijexamen, betaalt u de tweede keer niets. Door het houden van proefexamens wordt u optimaal voorbereid op uw examen.

U betaalt slechts fl.35,- per rijles in VW Golf. Tevens het adres voor uw privé theorieopleiding. Bel voor informatie 04490-77738 of 06-52981362

Cultuur

SCHRMLDXXN?!

Acrobatische toeren, clowneske dwasheid, zang, een lach en een traan. Elementen uit het verrassingspakket SCHRMLDXXN?!, de nieuwe familievoorstelling van theatergroep Het Vervolg, in de regie van Herwig de Weerd. De verpakking bestaat uit eenvoudig materiaal: Een verlaten schouwburg, twee conciërges (Sjef en de chef), het bericht dat binnenkort De Verloren Parel, een opera over een verdwenen kind en een zoekende moeder, in 'hun' schouwburg wordt uitgevoerd. Voor acteurs Hans van Leipsig en Hans Trentelman genoeg gegevens om het publiek een krap uur lang te vermaken. Rode draad vormen Sjefs verliefde dagdromen over operaster Divilova, en de chef z'n paniek over alle rompslomp die het grote gebeuren met zich meebrengt. Binnen dat kader is verder elke uitweiding of afleiding toegestaan. Een gieter op het toneel vormt aanleiding voor speelse dialogen over theaterwater (waar je wel nat van wordt) en toneelvuur (waarop toch een eitje gebakken kan worden). Een opmerking over applaus en vallende doeken mondt uit in een 'ballet' van opkomen en afgaan tussen de gordijnen. Een plas water en een zogenaamd gat in het plafond resulteren in een avontuurlijke act met/op/onder/tussen een steiger. Flauwe onderbroekenlol wordt afgewisseld met zwarte humor en spitse woordspelingen.

In de folder van Het Vervolg staan over SCHRMLDXXN?! (te) fraaie volzinnen, die duidelijk maken dat het stuk gaat over het Waaron van het Artiestendom: "Wat bezielt ze, die zonderlingen die hun leven slijten tussen *côté cour* en *côté jardin*. Hang naar roem, geld, macht, erkenning? Een ziekelijke drang om steeds iemand anders te kunnen zijn? Of hopen ze dat de planken op een dag mals genoeg worden om er voor altijd in te rusten."

Die verheven intenties komen tijdens de voorstelling zeker aan bod, maar worden - gelukkig - overvleugeld door simpelweg leuk en onderhoudend spel, waar niet al te veel diepere bedoelingen aan moet worden toegekend.

Soms is het tempo nauwelijks bij de houden. Op andere momenten gebeurt er minutenlang niets, maar zelfs (of juist) dat maakt de kinderen in de zaal aan het lachen.

Emely Nobis

Beminnen zonder bevruchten

Het schijnt dat er nog maar weinig plezier te beleven is aan zaken die niet in wereldwijd perspectief geplaatst zijn. In het COC-huis aan de Bogaardenstraat ging het afgelopen zondag over wereldliefde: een speurtocht naar het lesbische om precies te zijn. Leefstijlen van vrouwen in niet-Westerse culturen en studie van 'homosociale leefsituaties all over the world' stonden centraal.

Astrid Roemer, schrijfster en politica, en Saskia Wieringa, cultureel antropologe, spraken over vegetarische nonnen, butch-femme relaties en over homo-erotiek (Roemer): "De kunst van het beminnen, die geheel los staat van het moment van bevruchting."

Wieringa reisde als antropologe voor het Institute for Social Studies in Den Haag onder andere naar Peru, Indonesië en Singapore. In Singapore stuitte ze op Guan Yin, godin en beschermheilige van wat van oudsher anti-huwelingsgenootschappen genoemd kunnen worden. De vrouwen die haar aanbidden zijn Boeddhistische nonnen, ze wonen in tempels bij elkaar, vieren op gezette tijden de eredienst en zijn vegetarisch: geen vlees en geen mannen. Ze kunnen (erotische) relaties met elkaar aangaan.

In de binnenlanden van Sumatra vond Wieringa zogenaamde matri-lineaire culturen. Moeder woont met haar dochters en kinderen in een huis, dat evenveel punten op het dak heeft als er dochters wonen. De mannen zwerven maar wat rond, slapen zo nu en dan bij dochterlief, maar wonen in mannenhuizen. "Perifeer in het sociale leven," aldus Wieringa. Het land is ook in bezit van de vrouwen, maar: "Zo'n Minang Kabau-dorp is geen homosociale leefvorm."

Het verhaal van Wieringa eindigt in Jakarta, waar in de middenklassen zowel een barcultuur als een uitgebreide lesbische cultuur aanwezig is. Geen egalitarisme zoals in het Westen echter: elk stelletje voorziet in een mannetjesrol ('butch') en een vrouwtjesrol ('femme'). De butch heeft vaak haar borsten met doeken afgebonden en zal bepaalde taken in het huishouden nooit vervullen. "Ze vroegen me wat ik was," vertelt Wieringa, tot vermaak van haar toehoorders in het COC-huis, "maar daar was ik op dat moment heel ambivalent over. Later op de avond bleek dat ze me hadden ingeschat als butch, want de verrassing die ze voor

In Maastricht wordt SCHRMLDXXN?! gespeeld op zondag 4 november om 14.30 uur (zaal Het Vervolg, Generaalshuis). Avondvoorstellingen (zelfde locatie) zijn er nog op 1, 2 en 3 november om 19.30 uur. Op woensdag 7 november (15.00 uur) wordt SCHRMLDXXN?! gespeeld in het Wijngrachttheater in Kerkrade. Op zondag 11 november (14.30 uur) is de Heerlense stadsschouwburg aan de beurt (onder voorbehoud).

me hadden, een vriendin, was zeer vrouwelijk en zacht." Over haar reiservaringen heeft Saskia Wieringa een boekje geschreven, Uw toegenegen Dora D. Het verscheen in 1987 bij uitgeverij Furie.

Astrid Roemer is Surinaamse van afkomst. Ze kwam naar Nederland toen ze achttien was: "Ik kwam terecht in een internaat in Amsterdam en zag meisjes die elkaar kusten. Ik schrok me kapot: waarom had ik daar in Suriname nooit wat van gezien, geproefd of gevoeld? Hier in Nederland was het voor Surinaamse begrippen allemaal heel open, en die openheid bleek iets dwingend te hebben. Surinaamse meisjes werden bijna gedwongen zich bloot te geven. Het resultaat was dat er onder Surinamers het verhaal ging dat eenmaal in Nederland iedereen ineens homo werd."

Roemer vroeg zich af hoe dat kon en deed in Suriname onderzoek naar die vraag. Ze had de conclusie van een antropologe in gedachten, die zei dat er geen homosexualiteit onder vrouwen in Suriname was, maar wel zeer intieme momenten tussen vrouwen onderling had aanschouwd. Het gaat dus om het herkennen van liefde, meende Roemer.

Inderdaad ontdekte ze codes. Op een feestje loopt een vrouw op twee pratende anderen toe, ze neemt het glas uit de hand van de een, neemt een slok en geeft het terug. De ander moet nu verstaan: dit is mijn vriendin, oppassen jij! Als een meisje haar vriendin mee naar haar ouders neemt, is er geen gesprek vooraf. (Roemer: "Mam, pap, ik moet jullie iets vertellen, ik bedrijf orale sex met haar. Dat soort gesprekken.") Aan tafel neemt de dochter eenvoudigweg een hap eten van het bord van haar vriendin. Ouders en andere aanwezigen zijn dan voldoende ingelicht. Maar iemand moet je ooit verteld hebben wat het allemaal betekent. Organisaties van lesbische vrouwen zijn er niet in Suriname, ook niet via religieuze kanalen zoals Saskia Wieringa ze tegenkwam in Azië. Roemer: "De mate waarin vrouwen zich daadwerkelijk kunnen profileren in homoseksuele leefstijlen loopt parallel met de mate waarin ze economisch onafhankelijk kunnen zijn."

Geert Dekker

Agenda

vrijdag 1 november

- Jazz Mecca 1990, MECC, 19.00
- Julius Ceasar, Maastrichtse Operette Vereniging, Stadsschouwburg, 20.00
- Jürgen Storm & Band & zangeres Antrabtak, concert, Löss Theater, 21.00
- Amsterdams Kleinkunst Festival, Theatercafé, 23.00

zaterdag 3 november

- Jazz Mecca 1990, MECC, 19.00
- Julius Ceasar, Maastrichtse Operette Vereniging, Stadsschouwburg, 20.00
- Goud, danseres Truus Bronkhorst, Löss Theater, 20.30
- Amsterdams Kleinkunst Festival, Theatercafé, 23.00

zondag 4 november

- Beafort Kwintet, koffieconcert, Redoute, 12.30
- Jazz Mecca 1990, MECC, 16.00
- Julius Ceasar, Maastrichtse Operette Vereniging, Stadsschouwburg, 20.00

maandag 5 november

- Een Odyssee, Stichting Illusie, Zaal Toneelacademie, 20.30

dinsdag 6 november

- Kamermuziek, Reizend Muziekgezelschap, Redoute, 20.00

woensdag 7 november

- Lunchconcert, Corver Trio, Redoute-zaal Stadsschouwburg, 12.30
- Grenzeloos, Benny Neyman met theaterconcert, Stadsschouwburg, 20.00
- Jan Akkerman, gitaar, Stadsschouwburg Heerlen, 20.00

donderdag 8 november

- Het Zuiden, Zuidelijk Toneel, Stadsschouwburg, 20.00
- Lozing Time, Noordelijk Theater De Voorziening i.s.m. De Blauwe Maandag Compagnie, Stadsschouwburg Heerlen, 20.00

Exposities

- Junge komm bald wieder, Frans Koolen, Peter Vermeulen en Nicolas Dings, Perroen Aktuele Kunst, Vrijthof 29 (I), Maastricht, 17 okt. t/m 11 nov., wo t/m vr 13-18, za 13-17
- John Karel en Fieke Weilers, Galerie Artisant, Grote Gracht 43, Maastricht, 13 okt. t/m 17 nov., di t/m za 13.30-17.30
- Marie José Huismans, installaties, Ric Nillisen, sieraden objecten, Galerie Wolfs, Hoogbrugstraat 69, Maastricht, 14 okt. t/m 4 nov.
- Jan Montijn, etsen, akwarellen en John Croonenberg, sculpturen, Galerie FAH, Brusselsestraat 80, Maastricht, 19 okt. t/m 26 nov., vr t/m zo 13-17
- Didier Vermetren, Bonnefantenmuseum, Dominikanerplein 5, Maastricht, 25 sept. t/m 10 febr., di t/m vr 10-17, za, zo en feestdagen 11-17
- Oermensen in Nederland. Belvedere: leven in de oude steentijd, Bonnefantenmuseum, Dominikanerplein 5, Maastricht, 7 okt. t/m 20 jan., di t/m vr 10-17, za, zo en feestdagen 11-17
- Luske, schilderijen en tekeningen, Simera Bogaardenstraat 40B, Maastricht, 5 okt. t/m 10 nov. Di t/m za: 13.30-18
- Wout Maters, beelden, Kees Salentijn, schildertjes, De Keerder Kunstkamer, Kerkstraat 10, Cadier en Keer, 14 okt. t/m 11 nov., vr t/m zo 13-18
- Elle Noiret, beeldhouwwerk en Arend Grit, collages, "de witte raaf", Tongerseplein 2A, Maastricht, 29 sept. t/m 15 dec. Ma t/m vr 9-17.
- Lidwien van de Ven, In Situ, Aylvalaan 10, Maastricht, 27 okt. t/m 24 nov. Wo t/m za 14-18
- Leo Meijs, foto-expositie, galerie boven Kunsthandel Felix, Wycker Brugstraat 16, Maastricht, 29 okt. t/m 1 dec. Ma 13-18; di t/m za 9-18

Film

- Speelweek 2 t/m 8 nov.
- Filmbuis Lumière, Bogaardenstraat 40b

Ariel, 20.00

- Alle Goede Buitenlui, 21.00
- Speaking Parts, 22.00

Cinema Palace, Wyckerbrugstr. 1

- Ghost, dag. om 18.15 en 21.15 en za en zo ook om 14.30
- Pretty woman, dag. 18.30 en 21.30
- Dick Tracy, dag. 21.30 en za en zo ook om 14.30
- Another 48 hours, dag. 18.30.

Mabi, Kleine Gracht 24A

- Presumed Innocent, vr t/m zo 14.30, 18.30 en 21.15. Ma t/m do 21.00. Wo 14.30 en 21.00.
- Kracht, vr t/m zo 18.30. Di en do 21.00
- Wild at heart, vr t/m zo 21.15. Ma en wo 21.00
- Die Hard 2, vr t/m zo 14.30, 18.30 en 21.15. Ma t/m do 21.00. Wo 14.30 en 21.00
- Days of Thunder, vr. t/m zo 14.30, 18.45 en 21.30. Wo 14.30

Vroaar

Leve het openbaar vervoer!

Gisteren moest ik voor een afspraak om 10.15 ergens aan een gracht in Amsterdam zijn, bij de Suikerstichting. Om twaalf uur had ik vervolgens een afspraak bij het Bedrijfschap Horeca aan een andere gracht, maar nu in 's Gravenhage.

Eergisteren heb ik de ganse dag zitten puzzelen hoe ik dit nu toch voor elkaar zou zien te bakken. Uit milieu-overwegingen zou ik toch zeker met de trein moeten. Dat betekende met de turbotrein van 07.24 (Maastricht-Zwolle) naar Utrecht, overstappen, iets na tien arriveren op het Amstel Station, daar de tram, nog vijf minuten over een kleddernatte gracht slepen met die draagbare PC op m'n nek, en dan zou ik met wat mazzel nog geen kwartier te laat bij de Suiker-boys zijn. Een onderhoud van drie kwartier met die knakkers, met de tram naar het Centraal Station (nog even kleumen in trambokje), trein naar Leiden, overstappen naar Den Haag Centraal, tram vijf minuten, volgens mijn berekening was er geen andere mogelijkheid dan een uur te laat te komen. Nog afgezien van een langdurige en onproductieve terugtocht, want zelfs in de Eerste Klasse kan je nog steeds geen telefoontjes plegen hetgeen ik toch dringend moest doen.

Met tegenzin kroop ik dus maar in mijn GTI, voor de gelegenheid huurde ik bijtijds een autotelefoon.

Met lood in mijn schoenen suisde ik noordwaarts, en instrueerde tussen Best en Vught de leden van mijn planningsgroep over de resterende taken van het blok dat morgen af moet zijn. Klokke kwart over tien parkeerde ik dubbel voor Rivierstaete, de zetel van de bieten-jongens. Hupla, naar binnen, kopje koffie, gesprek, en om elf uur zat ik alweer in de kuisstoel. Vroaaaar! Waar Mercedesen mij nog immer inbalen mag ik toch zeker ook wel 160 rijden? In de buurt van Zoetermeer belde ik nog even met de uitgever van mijn boek.

Prachtig op tijd arriveerde ik in de residentie. Mijn Turbo Injection paste keurig op het trottoir, dat wil zeggen, ik moest er nog wel een Fiatje Pinda enigzins voor opzij schuiven. Met beleid en een dikke bumper lukt dat wel. Horeca-chef aan mijn penetrante vragen onderworpen, aangenaam geluncht, Edelzwickertje erbij, aardbeien toe (in november!).

Terug in de bolide de CD op tien, en de gaspedaal op tachtig. Waar de koningin bard mag, mag ik dat toch zeker óók? Eenmaal op de snelweg moest ik een slakkende trut in een of ander Japans karretje rechts inbalen; dat gedram bij de Van Brienenoordbrug toch ook altijd! Omdat ik tóch bezig was duwde ik een panische Eend in de vangrail. Traag kachbelende kreukelzónes! Vlak voor ik de Zevenbergsche Hoek omscheurde belde ik nog even naar het secretariaat. Any hot news? Om half vier vloog ik weer over de Kennedybrug Maastricht binnen.

Lieve lezeresjes!

Denkt U, wanneer U dit leest

"Gadverdamme, wat een patselige macho-yup."? Klopt. Dat denk ik ook. De helft van deze column is gelogen. Maar als wij een goed, goedkoop, betrouwbaar, snel en dekkend openbaar vervoer-net hadden gehad had ik alles kunnen liegen. Dat was mij liever geweest.

✽Eve✽

Uit angst voor 'hands!' staken de meeste voetballers de bed-solo's

- Dhilla Singh -

Moordmachine in rode kamer

De exposities van Verio stonden vooral bekend om hun openingen. "Geen middagje met een drankje, een hapje en een praatje, maar een hele dag, liefst nog met een nacht erachter aan. Een feest, met een tap en een of andere extreme band en alle mogelijkheid tot speciale performances. Daarna konden we er weer een paar maanden tegen, tot de volgende expositie." Napret ontbreekt niet als beeldend kunstenaar Kees Barten vertelt over de activiteiten van de mede door hem opgerichte kunstvereniging Verio. Maar hij heeft geen heimwee: "We hebben het nu ook wel gehad hoor, in dit gebouw. Het wordt tijd voor iets nieuws."

BERICHT UIT MAASTRICHT

Al een paar keer eerder hebben de kunstenaars die verenigd zijn in de expositie-vereniging Verio van de gemeente gehoord dat ze binnen zeer korte termijn de oude MDGO-school aan de Herbenusstraat moeten verlaten. Van het begin af aan (zomer 1987) was de duur van de gebruikersovereenkomst met de gemeente beperkt tot telkens drie maanden, waarna het contract overigens zonder moeite verlengd werd. Keer op keer klonken wel de gemeentelijke woorden: maar het zou wel eens snel voorbij kunnen zijn.

Zo ver is het nu ook. Enkele weken geleden presenteerde de wethouder van (onder andere) stadsvernieuwing John Wevers een plan dat voorziet in de bouw van tachtig woningen op het driehoekige terrein tussen Herbenusstraat, Hoogfrankrijk en Capucijnenstraat in het centrum van Maastricht. Dat wil zeggen dat enkele woningen aan de Capucijnenstraat, de opslagplaatsen van een fruithandel en dertig garageboxen tegen de vlakte gaan, maar ook de het gebouw waar tot ruim drie jaar geleden de MDGO gevestigd was. En waar dus Verio de afgelopen drie jaar bijna twintig exposities heeft gehouden. De bouw van de woningen moet volgend jaar zomer beginnen.

"Onze huidige overeenkomst, loopt 1 januari af en er is ons inderdaad verteld dat er dan niks meer verlengd wordt," zegt Jan Hölischer, ook betrokken bij de vereniging, "maar ik moet het nog zien. Het is absoluut geen ramp als het echt voorbij zal zijn, maar dit is gewoon niet de eerste keer dat we deze geluiden horen." "Eind 1988 was er een soortgelijke situatie. Per 1 januari 1989 moest alles en iedereen het gebouw verlaten hebben en de laatste expositie hebben we toen met veel tamtam aangekondigd. Dat sloeg ook aan: voor de allerlaatste keer in de oude school. En het was een prachtig feest. Alleen bleek daarna dat er ergens bij de gemeente een fout was gemaakt en dat we gewoon konden blijven. Publicitair kwamen we toen wat moeilijk te zitten, om het maar zachtjes uit te drukken. Het deed onze geloofwaardigheid niet veel goeds dat we gewoon doorgingen na de allerlaatste keer."

In de zomer van 1989 heeft een grote groep verenigingsleden de school een soort opknappbeurt gegeven. Niet alleen werden verlaagde plafonds uit de schooltijd verwijderd en de daarbij behorende zwartgeverfde ramen schoongemaakt, maar ook werd een groot deel van de 'schade' die de exposities (en de openingen) aan het gebouw aanbrachten hersteld. Want het waren geen gewone exposities die Verio organiseerde.

Kees Barten: "Enerzijds kun je onze exposities typeren door naar de kunstenaars te kijken; dat zijn jonge talenten, nog niet doorgebroken, kunstenaars die nog heel veel aan het leren zijn. Als je anderzijds naar het werk kijkt, dan is dat bijvoorbeeld installatiewerk, eenmalig en in principe onverkoopbaar. Veel constructies ook en werken met licht, grote massa's, machines en water."

Jan Hölischer: "Het is kunst in de broedmachine."

Het schoolgebouw draagt de sporen. Het is nooit de gewoonte geweest om op een expositie meerdere kunstenaars in één ruimte te combineren. Door de overvloed aan (gescheiden) ruimtes kreeg iedereen een eigen lokaal en de volledige vrijheid om daarmee te doen wat men wenste. Zelden betekende dat het ophangen van een rij schilderijtjes.

Op de begane grond is een lokaal met zes opgevolde gaten in de vloer. Dat zijn kijkgaten geweest. De kunstenaar had in de onderliggende kelder met licht en materiaal een kijkdoos met stillevens gemaakt die vanuit zes gezichtspunten beglurd kon worden. In hetzelfde lokaal wijst Barten op resten teer aan de wanden. Met het verwijderen daarvan hebben ze vorig jaar veel moeite gehad.

Een kleine kamer boven is helemaal rood. "Hier heeft een moordmachine gestaan," meldt Barten, "een centrifugemotor met daarop een metalen schijf met zes messen. Op willekeurig momenten sloeg die motor aan, terwijl mensen aandachtig langs de rode wanden liepen. Je had moeten zien hoe snel ze naar buiten kwamen."

De school had ook een geheel verduisterde ruimte, waar experimenten met licht konden plaatsvinden. En een ruimte, (bijna) geheel met plastic bekleed, waar een kunstenaar grote hoeveelheden water in liet lopen.

"Het moet ook mooi zijn om eens een keer iemand een heel gebouw te geven, in plaats van maar één lokaal," zegt Jan

Jan Hölischer
(Foto Franco Go)

Hölischer, "maar dan mag het wel iets kleiner zijn dan dit, want we hebben toch vaak ook moeite gehad om alles te benutten."

Verio zoekt een nieuw gebouw. "Het moet mogelijk blijven dat mensen met hun spullen aankomen en zeggen: dit en dat wil ik laten zien," vindt Hölischer, "want de hele tijd op dat zolderkamer-tje in je eentje is ook niks. Dat werk moet naar buiten en als je rekent dat wij in die drie jaar ongeveer tweehonderd kunstenaars de gelegenheid hebben gegeven te exposeren, dan moet de gemeente begrijpen dat wij ergens anders verder moeten."

Nieuw hoeft het gebouw niet te zijn. De weinig zachtzinnige eenheid met hun expositieruimte die de aangetrokken kunstenaars meestal ambi.ren zou nieuwbouw niet verdragen. Overigens heeft Verio een redelijk vertrouwen in de gemeente en beschikken de bestuursleden naar eigen zeggen over de juiste contacten. Ergens moet er twee miljoen op een begroting staan voor nieuwe faciliteiten, volgens Barten.

Naast een nieuw gebouw zoekt Verio sinds kort jong bloed. De contacten met afgestudeerden van de Stadsacademie zijn aangetrokken. Tot hun schrik hadden Barten en Hölischer ontdekt dat Verio in de ogen van die studenten hoogdrempelig was en dat is nooit de bedoeling geweest. "We moeten juist een speeltuin zijn, waar je nog eens een keer goed op je bek kan gaan zonder afgemaakt te worden door critici," aldus Hölischer. Veertien nieuwe mensen is het voorlopige resultaat van de wervingsacties. De 'ouwe hap' van de afgelopen jaren is uitgedund, er zijn nog ongeveer zes actievelingen over.

Afgezien van de mensen hangt een groot deel van de toekomst van Verio ("Maar zeker niet helemaal") af van de eventuele nieuwe locatie en dus van de houding van de overheid.

Kees Barten: "In zekere zin hadden we drie jaar geleden ontzettende mazzel toen we de club oprichtten, want juist rond die tijd zat de gemeente verlegen om gesprekspartners 'uit het veld'. Ze hadden doorgekregen dat er iets moest gebeuren. We kregen dus dit gebouw, voor zesenzeventig gulden per maand, en de eerste expositie hebben we ook gehouden met 1800 gulden subsidie van de gemeente. Nu is de situatie echter wat anders, er zijn gewoon veel meer gegadigden."

Ook de provincie Limburg heeft verschillende keren en met duizenden guldens activiteiten van Verio gesubsidieerd. De provincie huldigt echter het uitgangspunt dat de gemeenten voor de faciliteiten moeten zorgen en dat daarna de provincie eventueel per activiteit kan subsidi.ren. Het (onder voorbehoud) allerallerlaatste initiatief van Verio wordt ook door de provincie ondersteund: er komt een catalogus van drie jaar exposities. Vorm en presentatie staan nog niet vast, ook niet of er dan misschien nog een tentoonstelling komt met wie weet zo'n mooie opening.

Hölischer: "Eh, eigenlijk zijn we onze vergunning voor de openingen kwijt, want het laatste Oudjaar is toch iets te uitbundig gevierd en toen hing de hele buurt bij de politie aan de telefoon. Maar misschien willen ze ons wel belonen voor het feit dat er het afgelopen jaar niets is gebeurd."

Wordt dat het laatste feest?

Barten: "Dat durf ik pas te zeggen als de bulldozers hier op het plein staan."

Geert Dekker